

Fra de gamle Sognearkiver.

—
Thisted By 1768—1878.
—

Af Anders C. Svalgaard.
—

Telegraflinien Hobro—Thisted.

Til Kammerraad Lykke den 23. November 1861: „Hoslagte Skrivelse fra Borgerrepræsentationen i Skive angaaende Hobro—Thisted Telegrafens Overtagelse af Staten tillader man sig ærb. at tilstille Hr. Kammerr. som Formand for den fælles Telegraf med Anmodning om herover at yttre Dem.

Vi nære det Haab, at Hr. Kammerraaden vil, dersom De formener, det er klogest at arbeide paa at faae Staten til at overtage Telegrafen, og Repræsentantskabet er af samme Mening, med Deres Indsigt og Erfaring være Repræsentantskabet behjælpelig med Sagens Ordning paa bedste Maade.“

Revision af Markedsdagene.

Til Thisted Amt den 30. November 1861: „Da Meddelelsen af den i Amtets Skrivelse af 8. ds. begjærede Erklæring betræffende en Revision af Markederne i Thisted Amt overensstemmende med Indenrigsministeriets Circulære af 23. f. M., tør ansees at have stor Betydning for Byen, navnlig for næringsdrivende Borgere, som ikke almindelig betragte Markedsdagene for Omsætningens Skyld, men tillige for Afregningen med Kunder fra Landet, og derfor ville ved Afskaffelsen af Markeder, som for dem er det samme som Terminer, komme i Forlegenhed, og da mange desuden nære Frygt for Kjøbstadens Fremtid, naar Næringsloven fra 1. Januar næste Aar træder i Kraft, hvilken Frygt ikke tør ansees ugrundet, naar Kjøbstadens Opland bliver overfyldt med Handlende og Haandværkere, som hverken ere eller blive beskattede og bebyrdede i den Grad som Kjøbstadsborgere og derfor ville faae Overmagt ved Cancurrence, — har Repræsentantskabet anset det rettest forinden ovennævnte Erklærings Meddelelse at conferere med flere af Byens Haandværkere og Handlende.

Til den Ende blev enhver, som interesserede sig for Sagen, ved

Avertissement i Thisted Avis indbudt til et Møde paa Raadhuset i Thisted den 25. ds., og blev der af Borgerepræsentanterne forhandlet det fornødne med de tilstedeværende, iblandt hvilke vare fleer af Byens større Handlende og Haandværkere. Resultatet af denne Forhandling, der er overensstemmende med Byfogdens Anskuelse af Sagen, meddeles her i 6 Numre, som Thisted Byes Communalbestyrelse i Erklæring om Markeder i Thisted, nemlig Nr. 1: „Ingen Markedsdag afholdes den 5. Juni, Grundlagsdagen, eller nogen Dag, som har en særegen fædrelandsk Betydning, og derfor er anset af Befolkningen som en Festdag. Ei heller afholdes Markederne om Løverdagen, da denne Dag er Torvedag.“

2. „Heste- og Quægmarkeder afholdes i Forening. I de første Dage af April Maaned afholdes et nyt Heste- og Quægmarked.“

3. „Til Markedsdagene i Juli og Oktober tilføies „tør Fisk“ og „Udgår „Alenvarer“.“

Benævnelsen bliver altsaa: „Heste, Quæg, Leertøi og tør Fisk“.

4. „Et Uldmarked afholdes 2 Dage sidst i Juni, et Par Dage før end Uldmarkedet i Holstebro.“

5. „Det paasees ved Angivelsen af Markedsdagene, at disse ikke bliver samtidige med Markedsdagene for Koldby Kro, dersom Markederne, til stor Skæde for Kjøbstaden, vedblive der.“

6. „Til Krammarkeder haves ingen Trang. De bortfalde følgelig som unødvendige. Som Følge af det anførte bliver Antallet af Markedsdage i Thisted hvert Aar 9 i Stedet for nu 6.“

Foranstaaende Forslag om Markedsvæsenets Ordning er at betragte fra Kjøbstadens eget Standpunkt. Forsaavidt Forandring heri maatte foregaae, ansees det ønskeligt, at Hensyn tages til de Dage, der ere bestemte for Heste- og Quægmarkeder i Nykjøbing, Holstebro, Skive og Viborg Kjøbstæder.

Vi anbefale Sagen med den Overbeviisning, at Thisted Byes Velvære vil være Amtet meget paa-liggende, og at man derfor ved Indgivelsen til Ministeriet af Forslaget tager Hensyn til alt, hvad der kan være Byen til Nytte.“

Skolepenge.

Til Skolekommissionen den 30. November 1861: „Borgerrepræsentationen har i Overensstemmelse med Lov af 8. Marts 1856, § 11,

bestemt Skolepenge for de skole-søgende Børn i Thisted Børnskole fra 1. Januar 1862 til 31. December 1866 til 9 Mark aarlig for hvert Barn. Forsaavidt muligt at undgaae til ubestemte Tider at afgjøre indkomne Ansøgninger om Frigivelse for Skolepenge agter Repræsentationen ved Aarets Begyndelse at offentliggjøre en Opfordring til de Forældre, der af Mangel paa virkelig Evne ville ansøge om Fritagelse for Skolepenge, til derom inden en bestemt Tid at indgive deres Andragende, da senere indkomne ikke vilde kunne komme i Betragtning.“

En Trusel mod Amtet.

Til Byfoged Schouw den 3. December 1861: „Idet Bestyrelsen gaar ind paa, at der af Thisted Byes Kæmmerkasse udbetales den vacante Brandcaptainsgage for indeværende Aar til de af Amtet const. Brandofficerer, Gullev og Tetens, er det ikke som en Indrømmelse af Amtets Bevilligelse til at constituere Brandofficerer med Gage eller Vederlag uden foregaaende Conference med Bestyrelsen om Gagen eller Vederlagets Størrelse, men fordi vi erkjende, at de paagjældende tilkomme Vederlag for havt Arbejde, som passende kan ansættes til 100 Rd. for begge, hvilket Beløb netop er disponibelt af Brandchefgagen til 1. Jan. 1862.

Ved herom at underrette Hr. Byfogden til videre Meddelelse for Amtet anmode vi Dem tjenstligt om tillige beh. at ville tilkjendegive Amtet vor urokkelige Beslutning fremtidig ved ethvert Middel, der staaer os aaben, at modarbeide Amtets Indblander i Communens Pengeanliggender ved tagne Bestemmelser, so mikke er lovmedholdelige eller sanctionerede af os, ligesom vi ogsaa saavel for nærværende som ethvert vidende Tilfælde agter at offentliggjøre Fremgangsmaaden til Underretning for Byens Skatteydere.“

Musiken i Thisted.

Til Musiker N. P. Møller den 9. December 1861: „Da Stadsmusikantposten i Thisted inddrages fra 1. Januar 1862, kan der fra den Tid at regne ikke være noget til Hinder for, at De imod Betaling afgiver Musik ved egne Kræfter uden herom at blive enig med Madame Zangenberg.“

Fra de gamle Sognearkiver.

—o—
Thisted By 1768—1878.

Af Anders C. Svalgaard.

Stadsmusikant-Embedets Ophævelse.

Til Enkemadame Zangenberg, d. 9. Decbr. 1861: „Indenrigsministeriet har under 26. f. M. tilskrevet Thisted Kgl. Amtshuus saaledes: „Ved Skrivelse af 21. Juni d. A. har Amtet tilstillet Ministeriet et Andragende, hvori N. P. Møller af Thisted gjentagende har anholdt om, at der uanseet den Enken efter den forrige Stadsmusikant, Mariane Zangenberg, ved Indenrigsministeriets Resolution af 14. Novbr. 1899 indrømmede Ret til indtil videre at hæve Indtægten af fornævnte hendes Mands Embede, mod at lade samme bestyre af en duelig Musikus, maa forundes ham Tilladelse til med egne Kræfter at afgive Musik ved forefaldende Leiligheder, uden derfor at erlægge noget Vederlag til den forrige Stadsmusikants Enke.

Da det af den af Communalbestyrelsen i Thisted over bemeldte Andragende afgivne Erklæring fremgik, at Somme nærer stærk Uvillie mod det bestaaende med Stadsmusikantposten forbundne Frivillegium, og da Ministeriet derhos maatte finde, at dette i og for sig, som medførende en uaturlig Indskrænkning i den almindelige Frihed, er lidet stemmende med Nutidens Forhold og Anskuelser, udbad man sig Kirke- og Undervisningsministeriets Ytringer, om der ikke i Lighed med, hvad der ved indtruffen Vacance andetsteds er skeet, maatte være Anledning til, saaledes som af Hr. Amtmanden henstillet, nu at inddrage altnævnte Stadsmusikantpost i Thisted, for hvilket den Enke efter den forrige Stadsmusikant ved Indenrigsmin. ovenn. Resolution af 14. November 1849 indrømmede Rettighed, som kun tilstaaet indtil videre, ikke skjønnedes at kunne være til Hinder. Efter at bem. Mi-

nisterium nu i en hertil indkommen Svarskrivelse har erklæret, at Samme intet har imod, at den ommeldte Post betragtes som vacant, skulde man herved tjenstlig melde, at Stadsmusikantposten i Thisted fra den 1. Januar 1862 at regne vil være at inddrage, og at Ministeriet som Følge deraf maa ansee fornævnte Andragende fra N. P. Møller som bortfaldet.“

Lønnen til Brandofficererne.

Til Kæmner Sørensen den 10. December 1861: „Hr. Kæmneren anmodes om at udbetale det efternævnte tilstaaede Vederlag for Constitution i Brandvæsenets Tjeneste, nemlig Premierleutnant Gullev, i Egenskab af Chef for Thisted Byes Brandvæsen, 62 Rd. 48 Skill., Secondleutnant Tetens i Egenskab af Næstcommanderende 37 Rd. 48 Skill.“

Dans paa Raadhuset.

Til Bestyrelsen for Thisted Realskole den 22. Februar 1862: „Da man af Bestyrelsens beh. Skr. af 19. ds. erfarer, at Amsraadet har givet sit Samtykke til, at Dands og Lystighed afholdes paa Raadhuset i Thisted Fastelavns Mandag for Thisted Realskole, saa har Communalbestyrelsen heller intet herimod, uagtet man efter det Resultat, hvortil Amsraadet i sin Tid var kommet, ved at nægte en Deel af Byens Borgere Raadhuset til Sangøvelse, ikke havde forment, at denne Afbenyttelse af Raadhuset var tilstedelig.“

Brandkaptajnerne.

Til Kæmner Sørensen 8. April 1862: „Af de for indeværende Aar til Gage for Brandcaptainen budgetterede 100 Rd. er som bekjendt under 15. f. M. anvist den constituerede Brandcaptain Gullev 15 Rd., 3 Mark 12 Skill. Resten af de for 1. Kvartal d. Aa. af samme Løn forfaldne 25 Rd. vil De behage at udbetale til Tømrermester Tetens med 9 Rd., 2 Mark 4 Skill. Hermed ophæver Udtællingerne til disse Mænd af den bemeldte Embede til lagte Gage, da Hr. Kalum er ansat som Brandcaptain fra 1. April d. A.“

(Fandtes ikke i alle Eksemplarer af Gaarsavisen).

Fra de gamle Sognearkiver.

—o—
Thisted By 1768—1878.

Af Anders C. Svalgaard.

Planter fra „Christiansgave“.

Til Amtet den 21. April 1862:
„Communalbestyrelsen har intet imod, at Betalingen bortfalder for de fra Plantagen „Christiansgave“ i Foraaret 1861 udleverede Planter til Beplantning af Thisted Kirkegaard og Anlægget ved Dragsbæk, ei heller imod, at der tilstaas Planter Dyhr for Aaret 1861 et Gratiale af 75 Rd.“

der findes et Venterværelse i selve Posthuset, tillade vi os ærb. at anmode Deres Exelence om at tage dette Andragende i Betragtning.“

Venteværelse til Rejsende med Posten.

Til Generaldirektøren (Grev Danneskjold Samsø) den 21. April 1862: „For undertegnede Communalbestyrelse er fremført Ønsket om et Venteværelse i Thisted, om Vinteren opvarmet, ved Postens Ankomst eller Afgang, hvilket Ønske har den almindelige Mening for sig, og derfor fremføres af os for Deres Exelence. Ved Posternes Afgang til Nykjøbing Kl. 6 om Morgenen og til Fjerritslev Kl. 2 om Natten er det rejsende Publikum udsat for store Ubehageligheder, thi for ikke at komme for sig mødes i Reglen 1 Quarter før end Afgangstiden, og først naar Vognen holder for Døren aabnes denne.

Publikum maa altsaa, naar det ikke ved særdeles Velvillie er afhentet fra Hjemmet, tilbringe i det herværende barske Klima 1 Quarter paa Havnepladsen, hvor intet Læ er, og hvor Føret ofte er ufremkommeligt. Af Byens to Gjæstgivergaarde er den ene beliggende for langt fjernet fra Postgaarden, og den anden er i en saa maadelig Forfatning, at vi ikke driste os til at anbefale dette som Ventested for Reisende. Der er imidlertid i selve Postgaarden udmærket Leilighed, som er uafbenyttet, i det Lokale (2 Værelser), som tidligere var i Brug til Telegrafstation, og Postmesteren er ikke uvillig til at indrømme et af disse Værelser til anførte Brug imod en ringe Godtgørelse. Af Interesse for det rejsende Publikum og for at ikke Thisted Købstad skal staae tilbage for den mindre By, Nykjøbing, hvor

Fra de gamle Sognearkiver.

—o—
Thisted By 1768—1878.

Af Anders C. Svalgaard.

Kirkens Sprøjte.

Til Kirkeinspektionen den 30. April 1862: „Den ærede Kirkeinspektion har i beh. Skrivelse af 24. ds. meddelt os Kirke- og Undervisningsmin. Skrivelse af 31. f. M., hvori bifaldes, at Thisted Kirkes Sprøjte med Tilbehør uden Godtgjørelse overdrages til Thisted Commune. Dersom Hensigten med denne Foræring er at frigjøre Kirken for at holde og vedligeholde Sprøjte ved at overdrage os den nuhavende Sprøjte med Tilbehør, henholde vi os ganske til Bestyrelsens Skrivelse til Kirkeinspektionen dateret 18. Jan. 1855, hvorefter vi ikke ansaae os berettigede til at modtage Sprøjten.

Agter Kirken derimod at anskaffe en ny Sprøjte og selv besørge Vedligeholdelsen af denne som tidligere, takke vi for Foræringen af den nuhavende Sprøjte og modtage denne mod Fornøielse.“

Kirkens Sprøjte.

Til Justitsministeriet, d. 8. Juni 1862: „Fra Arilds Tid har Thisted Kirke havt sin egen Sprøjte, anskaffet og vedligeholdt for Kirkens Midler. Desuagtet er samme Sprøjte efterhaanden kommen i en saa forfalden Tilstand, at dens Brugbarhed nødvendiggjør en betydelig Reparation, medmindre en

ny anskaffes, og den ofte gjentagne Anmodning om dens Istandsættelse har hos Kirkeinspektionen, som den nærmeste Autoritet, mødt den Indvending, at der, ifølge en ministeriel Resolution af 15. Novbr. 1857, kun maa anvendes mindre Udgifter til Sprøjtens Vedligeholdelse. Skjøndt Communalbest. altid har fundet dette fuldkommen begrundet af Inspection, har den af Hensyn til Brandvæsenets Tarv, Henhold til hvilken Kirken tilbyder Communen Sprøjten uden Vederlag. Et saadant Tilbud er atter fornylig fremkommet; men ei heller den nuværende Communalbest. har kunnet modtage det, da man deels derved vilde fritage Kirken for fremtidigt at holde sin egen Sprøjte, deels selv maatte overtage dette Kirken tilkommende Inventaristykke.

Hertil er der saa meget mindre Anledning, som Thisted Kirke er meget formuende, medens vor Communes sørgelige oekonomiske Forfatning gjør det umueligt for den at overtage for Kirken en Forpligtelse, der i alt Fald hjemles derved, at Sprøjtens Anskaffelse og Vedligeholdelse i umindelige Tider har paahvilet Kirken, foruden at Sprøjten maa ansees for høist nødvendig til Kirkens egen Betyggelse i Ildebrandstilfælde.

Til det høie Justitsministerium, hvem Brandvæsenet nærmest er underlagt, tillader man sig derfor at rette den underdanige Anmodning, at det gunstigst vil bevirke, at der af Kirkens betydelige Midler bevilges det fornødne til dens Sprøjtes Reparation, eller til Anskaffelse af en ny, saa at dette alt i flere Aare foreliggende Spørgsmaal omsider kan finde en Afgørelse.“

Side 4.

THISTED AMTSAVIS

Torsdag den 20. August.

1442

Fra de gamle Sognearkiver

—o—

Thisted By 1768—1878.

Af Anders C. Sv algaard.

Byens Skydebane.

Til Købmand Werner den 15. Marts 1862: „Det er forebragt Bestyrelsen, at Deres Velbh. ved Behandlingen af den Jord, der støder umiddelbart til Pladsen, som er overladt Bestyrelsen for Skyttelaugget af Communen til Skive- og Fugleskydnings Afholdelse — overført Steen etc paa sidstrævnte Plads, ligesom ogsaa Grøften, der er Skillerum, ved Dem er jævnet, og Grænsen selvfølgelig utydeliggjort. Foranlediget heraf maa man tjenstligt anmode Deres Velbh. om snarest muligt at faae de fra Deres Jord til Skyttelaugets Grund overkastede Steen bortført. At De uden videre Opfordring er villig til at betale Halvdelen af Udgiften ved Hegn seller andet Skillerums Opførelse som Grændse for hver Ejendom, saaledes som Lovgivningen paabyder; ansee vi som en Selvfølge, ligesom ogsaa at De af Interesse for, at den nuværende Skydeplads i Udseende faaer et Præg, som Nutiden fordrer, og som er til Behag for Thistedes Beboere, hvortil Forarbejder ere paabegyndte ved Træplantning, Alléanlæg etc. inødekommer Bestyrelsen for Skyttelaugget ved hurtigt at bortføre de foran omtalte Steen. Deres bekjendte Interesse for almennyttige Foretagenders Fremme lader os forvente en Overenskomst i Mindelighed og med Hurtighed om det anførte. (Skydepladsen var Øst for Byen).

Brandspande paa Raadhuset.

Til Skolekommissionen den 21. Juni 1862: „Saavel formedelst et bedre stadigt Tilsyn som for at have i Ildebrandstilfælde et fast Udgangspunkt for Rednings- og Slukningsapparater, er det i Communalbestyrelsen antaget at være hensigtsmæssigst, at Brandspandé tilhørende de offentlige Bygninger, som ikke have natligt Vagthold eller Opsyn, afgives til Opbevaring ved Raadhuset i Thisted, hvor vedkommende Functionairer i Ildebrandstilfælde i Byen først have at henvende sig.

Man tillader sig som Følge heraf ærbødigst at anmode den ærede Skolecommission om at afgive de til Skolebygningen hørende Brandspande til Opbevaring paa foranførte Maade.

Brandcaptain Kalum sørger for Brandspandenes Opbevaring paa den omhyggeligste Maade og modtager paa Bestyrelsens Vegne den Besked, som gives paa Foranstaaende.“

Opsyn ved Arbejdsanstalten.

Konsul Griishauge indsendte under 15. Juli 1862 Andragende om at maatte forundes Økonomiposten ved Tvangs- og Arbejdsanstalten i Thisted. Ansøgningen paategnedes saaledes: „Med Hensyn saavel til Consul Griishauges Virksomhed i Communens Anliggender, som til den særdeles Iver, han i sin Tid har lagt for Dagen ved at beskæftige Fattige til Industriens Fremme, navnlig til Kludesortering og deslige, hans Hustrues særdeles Flinkhed, netop i en større Øconomie m. v. anbefaler Bestyrelsen ham paa det bedste.“

20.25.7.42.

Fra de gamle Sognearkiver

—o—
Thisted By 1768—1878.

—
Af Anders C. Svalgaard.

Bendixens Tobaksfabrik.

Til Thisted Amt den 12. August 1862: „I beh. Skrivelse af 29. f. M. har Amtet forlangt Communalbestyrelsens Erklæring med Hensyn til en Forespørgsel fra Konsul, Tobaksfabrikatør F. C. Bendixen, om han paa Grund af de ved Næringsloven forandrede Bestemmelser kan formenes at drive sin Tobaksfabrik i dens nuværende Localé, beliggende paa den nordlige Side af Skovgade, altsaa udenfor, men dog kun 10 $\frac{3}{4}$ Alen fra Byens Grund og nærmeste Bygning paa samme.

Da Bevillingen kun tilsteder Konsul Bendixen at drive Fabrikken i Thisted By, finder ikke Bestyrelsen, at han har holdt sig samme efterrettelig, ligesom dens nuværende Beliggenhed tillige savner Hjemmel i Næringsloven.

Formodentlig i Erkjendelse heraf har Konsulen ogsaa vedblivende uden Indsigelse baaret Skatter og Tyngder til den Commune.

Communalbestyrelsen kan derfor kunde erklære sig for Fabrikken Forbliven, hvor den nu er, paa den udtrykkelige Betingelse, at Konsulen fremdeles som hidtil udreder samtlige Skatter og Tyngder til Thisted, som enhver anden Skatteyder og Grundeier paa Byens Grund, hvilket Forbehold Communalbestyrelsen ligeledes paa det bestemteste maa tage med Hensyn til alle efterfølgende Eiere af bemeldte Tobaksfabrik.“

Broanlægget ved Aalborg.

Til Indenrigsministeriet den 14. August 1862: „Hos Beboerne ved Liimfjorden er det et almindeligt og fuldkommen begrundet Haab, at den sidste ulykkelige Begivenhed ved Aalborg-Sundby Færgestedet omsider vil foranledige Anskaffelsen af et mere tidssvarende Kommunikationsmiddel end dette Sundsted. (En Færge kæntrade, og mange Mennesker druknede, 14 ialt. Aalborgposten 6. August 1862).

Formodentlig er allerede det høie Ministeriums Opmærksomhed henvendt derpaa, og skjønt Færgevæsenets Tilstand næppe tillader at afvente Udfaldet af vidtløftige Forhandlinger om Anlægget af en Bro, men snarere en Dampfærge som et lige saa betryggende og efter Omstændighederne langt hensigtsmæssigere Færgeapparat vil træde i Stedet, føler Bestyrelsen sig dog opfordret til atter at fremkomme med Indsigelse mod en Bro over Fjorden, fordi den vil i høi Grad hindre hele Vestegnens Skibsfart, og det her altsaa ligefrem vilde være at begunstige den enkelte paa det Almenes Bekostning.

Med stormende, men dog seilbart Veir, vil det vistnok som oftest være umuligt at aabne Broen saa hurtigt som fornødent, hvilket kan afstedkomme Fare for Skib og Ladning, tilmed da Ankerbunden Vest for Aalborg er overordentlig blød, og det vil i saa Fald blive tvivlsomt, hvor og hvorvidt Skaden vil blive erstattet. Om Natten vil rimeligvis al Gjennemfart være afspærret, og det ofte til uberegnelig Forsinkelse af Skibets Reise. Fartøier kunne baade fra Øst og Vest følge saa vedholdende paa hinanden, at Færdselen over Broen tidt i flere Timer vil være standset, hvoraf atter Følgen bliver, at senere ankomne Skibe maa ankre op, indtil Broen er passeret af den tilstrømmende Mængde fra begge Sider af Landet. Disse og endnu flere Baand vil en Bro lægge paa Seiladsen her i Fjorden, og det kan ikke andet end forbause end see den hindret paa dette Punkt, medens man ved Løgstør har søgt at fremme den ved et kostbart Kanal-anlæg (Fr. d. 7.s Kanal) og de øvrige Vestfjordsteder have ydet betydelige Bidrag.

Det ligger i Forholdenes Natur, at det næsten udelukkende er Aalborg By med Omegn, som vil drage Fordeel af det nævnte Broanlæg, og vi hilse med Glæde ethvert Skridt til dens Opkomst, men kunne derfor ikke billige, at man til Skade for Thisted og omliggende Kjøbstæder vil hæmme Skibsfarten i et i umindelige Tider frit Farvand.

i umindelige Tider frit Farvand.

Efterhaanden som Aggerkanalen tilsandes og mindre kan befares, bliver det fordærvelige for Skibsfarten ved den aalborgske Bro saa meget føleligere, og det forventes derfor, at retfærdige Hensyn vil blive taget til de gjentagne Andragender i samme Retning fra den vestlige Liimfjordsegn, hvorom vi haabe i sin Tid gunstigst at erfare det høie Ministeriums Mening.“

Fra de gamle Sognearkiver

—o—
Thisted By 1768—1878.

—
Af Anders C. Svalgaard.
—

Intet Uhr til Ra dhuset.

Uhrmager Dahlgaard fik den 22. August 1862 Meddelelse om, at hverken Amdraadet eller Kommunalbestyrelsen havde fundet det nødvendigt at anskaffe et Uhr til Raadhuset. Og hedder det i Meddelelsen: „det af Dem gjorte Tilbud om Afhændelse af et Uhr kan som Følge heraf ikke modtages.“

Plantør Dyhrs Fratrædelse.

Til Amtet den 29. August 1862: „Efter at have i Overensstemmelse med Amtets beh. Skrivelse af 22. f. M. indhentet Plantageinspektionens Yttring over medfølgende Ansøgning fra Planteur Dyhr, hvori anholdes om Entledigelse med Pension, er Sagen behandlet i Communalbestyrelsens Møde den 26. ds., hvor man var enig med Inspectionen i, at det vilde være ønskeligt, at Dyhr i det mindste i eet Aar, forinden han fik sin Afsked, oplærer en med Plantning her paa Egnen i Forvejen bekjendt Mand, der da ved Dyhrs Fratræden kunde overtage hans Plads. Ved at meddele ovenstaaende bemærkes, som en udtrykkelig Udtalelse paa Mødet, at den eventuelle Efterfølger ikke for Assistance vil blive tilstaaet nogen Godtgjørelse af Kæmnerkassen.

Skolevæsenet i Thisted.

Til Skoledirektionen den 27. Oktober 1862: „Efter at en af Communalbestyrelsen nedsat Committee for at udarbejde Betænkning om, hvorvidt Udgifterne til Skolevæsenet kunde komme til at staae i et passende Forhold saavel til Skolevæsenet i Almindelighed som til Skatteyderne i Særdeleshed, havde

Skatteyderne i Særdeleshed, havde fuldendt sit Hverv ved Betænkningens Afgivelse, blev Sagen behandlet i Bestyrelsen, hvor det viste sig, at en betydelig Majoritet holdt for Forhøielse af Skolepenge i Borger-skolens Heeldagsskole, medens en Minoritet ansaa Heeldagsskolens Nedlæggelse for den eneste Maade for at opnaae det tilsigtede Maal.

Sagens Vigtighed foranledigede imidlertid, at Bestyrelsens Majoritet ønskede Skatteyderne sammenkaldt for at erfare, hvorvidt Stemningen var for Heeldagsskolens Nedlægning. Det viste sig ved Afstemning paa Raadhuset, hvor et Møde blev afholdt efter Indvarsling til Byens Borgere, at omtrent $\frac{2}{3}$ af de Tilstedeværende var for Heeldagsskolens Bestaaen og følgelig kun omtrent $\frac{1}{3}$ af de Tilstedeværende for Heeldagsskolens Nedlæggelse eller med andre Ord for, at Communen henvises til de ved Lovgivningen befalede nødvendige Udgifter formedelst Communalskolevæsenet.

Da der saavel i som udenfor Bestyrelsen har viist sig en Majoritet for Heeldagsskolens Bestaaen, formenes at Talen nu alene kan være om Forhøielse af Betalingen for

Elevernes Undervisning i Heeldagsskolen, altsaa uden at rokke hvad der hidtil har fundet Sted med Hensyn til Fripladser og Skolens hele Organisation. Majoriteten har funden følgende Skala for den aarlige Betaling passende, nemlig: 1. Drengeklasse 12 Rd. mod tidligere 7, 2. 9 Rd. mod tidligere 5, 3. 6 mod 3. 1. Pigeeklasse: 6 Rd. mod 4, 2. 4 Rd. mod 2, og Bestyrelsen tillader sig derfor ærb. at andrage for den høie Skoledirektion om beh. at foranledige, at de nødvendige Skridt foretages for at nærværende forhøiede Skala approberes af Ministeriet som midlertidig Norm

for Afkrævning af Skolepenge i Heeldagsskolen, dersom Directionen ikke herimod finder noget at erindre. Vi have udtrykkelig benævnet Skalaen midlertidig, thi det er jo Erfaringen, der skal belære, om ikke en høiere Betaling tør affordres for at bringe den nødvendige Ligevægt tilstede imellem Skatteydernes Evne og Skolens Behov, og forbeholde os derfor atter at fremkomme med ærbødigt Andragende, naar Tiden maatte være kommen, og vi dertil maatte finde grundet Anledning. —

Undertegnede Henke anseer Fordringen i Grundlovens §90 fyldestgjort ved Heeldagsskolen og giver derfor ikke min Stemme til, at der i Thisted bestaar en Heeldagsskole for høiere Underviisning ved Paa-ligning af Skat.

Stemningen er hos mange Skatteydere imod en saadan Heeldagsfattigskole. At der i Thisted findes en Skole for høiere Underviisning end i Halvdagsskolen og for ringere Underviisning end i Realskolen, anseer jeg ønskelig, men dog ikke i den Grad, at Tvang bør anvendes, saaledes som nu er Tilfældet i Heeldagsskolen.

Kan Skolen ikke bestaae som privat Entreprice, vil Velgjørenheden nok række en hjælpsom Haand, men i saa Fald udfordres, at Skolepengene erlægges af dem, som kunne betale, med et passende Vedderlag for Underviisningen, ca. 24 Rd. om Aaret, og at Moderations- og Fripladser uddeles saaledes, at sand Nytte for den Paagjældende derved formenes opnaaet. Til Opprettelse af en Skole med Underviisningsgjenstande som i den nuværende Heeldagsskole efter de nysnævnte Principper er jeg med, men ikke naar Skolens Deficit dækkes paa den nuværende inhumane Maade: Skattepaalæg for alle Skatteydere.

Undertegnede Kalum henholder sig i Eet og Alt til sin under Sagens Behandling i Forening med Repræsentantskabets Formand, Kammerraad Henke, afgivne Minoritets Votum, og tillader sig iøvrigt ærb. at henvide til sit under 5. November f. Aa. som Comitteret i Skolesagen udarbejdede Forslag.“

U. Schouw. Henke. Ludv. Lund.
Gjerlach. Svarre, Chr. Nordentoft.
W. Bonne. G. Schuster. P. Hald.
Kalum.

Ansøgning om at blive Branddirektør.

Konsul Jens Larsen Griishauge havde ansøgt om at blive konst. Branddirektør for Salling og Fur, og Kommunalbestyrelsen erklærer under 9. December 1862 herpaa: „Ansøgeren har i en Række af Aar til almindelig og anerkjendt Tilfredshed udført de offentlige Hverv, der have været overdragne ham, og selv nu, efter at hans økonomiske Forfatning er mindre god, undslaar han sig ikke for at virke, hvor han troer, at der kan udrettes noget til Held for Medborgere.

Med den Energi og Arbejdslyst, hvoraf han er besjælet, og efter den Erfaring, han har erhvervet i forskellige Livsstillinger, er der nigen Tvivl om, at Ansøgeren, som en retsindet, dygtig og flittig Mand, vil kunne udføre det Arbejde, der paahviler en Branddirekteur, paa en tilfredsstillende Maade, og vi tillade os derfor paa det varmeste at anbefale ham til at komme i fortrinlig Betragtning ved Besættelsen af det ansøgte Embede.“

Øvelsesplads for Politikorpset.

Til Kæmner Sørensen den 20. Februar 1863: „Hr. Kæmneren anmodes om at betale Thisted Brandfond imod Brandkaptain Kalums Kvittering de 4 Rd., som Brandfonden imod Refussion af Kæmnerkassen har udbetalt Møller Schaarup for Afbenyttelse af en Plads til Politikorpsets Øvelser.“

Fra de gamle Sognearkiver

—o—
Thisted By 1768—1878.

—
Af Anders C. Svalgaard.
—

Ansøgning om Præsteembede.

Paategning paa en Ansøgning fra Kandidat Vittrog om at forundes Thunø Sognekald. 4. Marts 1863:

— Det er Bestyrelsen bekjendt, at Cand. Vittrog lever med Familie her i Thisted et Liv fuldt af Næringssorger, en Følge af, at han, som er i en Alder af over 50 Aar, uagtet ivrig og redelig Stræben ikke under de herværende Forhold kan forskaffe selv et meget tarveligt Udkomme for sig og Familie. Hans Aandskræfter ere usvækkede til Trods for mange haarde og bittere Lidelser, og hans Vandel er saaledes, at intet kan anføres, som i nogen Henseende er at dadle.

Vi tillade os paa det varmeste at anbefale Supplicans Ansøgning, idet vi nære den Overbeviisning, at den dyrekjøbte Erfaring, Vittrog har erhvervet, og hans bekjendte Dygtighed vil være til Held for hans Virksomhed som Præst, ligesom vi ogsaa ved en snarlig Befordring forvente en glædelig Fremtid for Ansøgnern, der ved privat Undervisning, hvoraf han tildels har ernæret sig, ikke seer sig i Stand til at forskaffe det nødtørftige for sin Kone og 5 umyndige Børn.“

Ingen Skat af Kirken.

Til Ligningskom. d. 13. Marts 1863: „Som Følge af den ærede Ligningskommissions Skrivelse af 8. ds. har Bestyrelsen taget under nærmere Overveielse, hvilke Institutioner og Bygninger, der formentlig burde beskattes, og derfor opføres paa den fremlæggende Skatteligningsliste. Vi ere derved komne til det Resultat, at Kirken ikke bliver at medtage; at Raadhuset bliver at opføre med det hele Beløb, Sygehuset ligesaa; at Discontobanken og Sparekassen bliver at paaligne Skat, at Havnen ikke bliver at medtage.“

Et Laan opsagt af Realskolen.

Til Finansministeriet, d. 13. Marts 1863: „En Kapital af 100 Rd., indestaaende i Thisted Kjøbstads Realskoles Bygning, er opsagt Thisted Kjøbstad til Udbetaling i Juni Termin 1863. Kjøbstadens Skattepaaligning for i Aar er foruroligende høi, og ved denne har det været umueligt at fremskaffe 1000 Rd. Vi tilalde os derfor at henvende os til det høitærede Finansmin. med Bøn om at forunde Thisted Commune til dette Aars 11. Juni Termin, et Laan paa 1000 Rd. af Livsforsikrings- og Forsørgelsesanstalten af 1842, mod Forrentning og Afbetaling paa samme Maade, som det os efter Ansøgn. af 28. Febr. 1861 bevilgede Laan paa 3500 af samme Anstalt. Vi nære det Haab, at det høie Ministerium af Hensyn til Communens høist sørgelige og trængende Forfatning, tager gunstigt Hensyn til dette Andragende, og derved friggjøre Communen for at skaffe Laan paa en trykkende og besværlig Maade, hvilket ikke kan undgaaes, naar Finansmin. denne allerærb. Begjæring.“

Th. A. A. 16-1-43

Fra de gamle Sognearkiver

—o—

Thisted By 1768—1878.

—

Af Anders C. Svalgaard.

—

Kirken, Raadhuset og Sygehuset
bør betale Skat.

Til Ligningskom. i Thisted d. 6. Marts 1863: „Ved et foreløbigt Gjennemsyn af Skatteligningslisten for Thisted Kjøbstad for Aaret 1862, er man bleven opmærksom paa, at hvilken Kirken, Raadhuset eller Sygehuset ere anførte med Næringsskat, ligeledes at hverken Discontobanken eller Sparekassen er ansat i Formue- eller Leilighedsskat. Det forekommer os, at de tre sidste Bygninger ligesaa vel her som i andre Byer bør medtages, og hvad de 2 sidstnævnte angaaer, at der er Grund til at beskattede dem, thi vel frafaldt Bestyrelsen Skatten for f. A. af Discontobanken, paa Grund af modtaget Indsigelse, under Forudsætning af, at Banken uden Ligning, vilde bidrage noget til den fortrykte By, men, da Banken ikke vil give noget Bidrag, og offentliggjorte Beretninger fra andre Kjøbstæder vise, at slige Instituter ere beskattede i Henh. til Indenrigsministeriets Meddelelse i Tvivlstilfælde, idet Min. erkjender Reservefonds, Activer og opsparede Kapitaler, for skattepligtige, og Discontobankens Regnskaber vise, at Reservefond er tilstede, forekommer det os, at der er en Berettigelse til at anføre de nævnte Institutioner under Skattepaaligningen.

Vi tillade os hermed at tilstille den ærede Ligningscommission Skattepaaligningslisten med Anmodning om beh. at foranledige tilført Skatter af forannævnte Bygninger og Instituter, dersom Com. enten for dem alle eller en enkelt af dem nærer samme Anskuelse som vi.

I modsat Fald ønskede vi gjerne at erfare Commissionens Grunde for at ingen Skatteansættelse findes. Det er paa høje Tid, at

de stede. Det er paa nøie Tid, at Listen fremlægges paa Radhuset til Eftersyn, derfor vil det være os meget kjært, snart at høre fra den ærede Commission."

Brolægningskommissionen.

Kommunalbestyrelsen tilskrev Købmand J. Frost den 20. Marts 1863: „Som en af de Brancher i Thisted Kjøbstads Budget, som trænger til særdeles Opmærksomhed, henregnes Brolægningsvæsenet.

Der er paabegyndt med Anskaffelse af bedre og tidssvarende Materialer, og der er paatænkt at anvende dygtig og tilstrækkelig Arbejdskraft, alt i Forening med den størst mulige Økonomi.

For at kunne opnaae et Resultat saa heldigt, som Bestyrelsen gjerne ønsker, og som vil være til Befolkningens Tilfredshed, har den anset det ønskeligt, at den nuværende Brolægnings-Commission suppleres med erfarne og indsigtfulde Mænd udenfor selve Bestyrelsen, og har derfor eenstemmig valgt den 17. ds. foruden Deres Velædelhed Consul Buchhave og Bryggeribestyrer Brønderslev. Vi vide vel, at Deres Velædelhed ved mangeaarig Virken i Communes Tjeneste og som Følge af fremrykkende Alder er fritaget for offentligt Hverv, men vi vide og

saa, at Deres Interesse for Thisted By er usvækket og at De som Medlem af Brolægningskommissionen vel kunne virke til Held for det almene, og idet som anført eenstemmig Udtalelse om Deres Virksomhed er forudgaaet Valget, nære vi det Haab, at De i en kraftig Alderdom ikke undslaar Dem for at staae Communen bi med Raad og Daad.

Det er selvfølgelig under Forudsætning, at De modtager det Dem overdragne Tillidshverv, at vi tillade os at tilføie, at nærmere Meddelelse Brolægningskommissionen vedkommende vil blive tilkendegivet Dem af dennes Formand, Byfoged U. Schouw."

Ret til Befordring af Rejsende.

Til Konsul Griishauge 31. Maj 1863: „Ved at tilbagesende det

FORØG DERES GEVINST VED INDKØB
CHR. SØNDERGAARD
LEVERANDØR TIL LOTTERIERNE

med Hr. Consulens Skrivelse af 15 ds. til Overveielse og Anbefaling os tilstillede Andragende om at blive meddelt Concession til paa 10 Aar at befordre Byens Indvaanere etc., har man ikke villet undlade at gjøre opmærksom paa, at man finder Bevilgelsen af Andragendet til Hinder for Oprettelsen af Vognmandslaug i Thisted, thi saadanne have Rettigheder og Forpligtelser, og ville ikke kunne bestaae her ved Siden af Rettigheder uden Forpligtelser, som Tilfældet vil blive, naar Concession meddeles Dem, saaledes som anført i Deres paa ustempleet Papir skrevne Andragende. Idet vi følgelig ikke driste os til at anbefale Deres Andragende, undlade vi ikke at meddele, at det er os bekjendt, at der i denne Tid indgives Andragende til Generalpostdirectionen om Postbe-

fordring fra og til Thisted, uden at Andragendet er passeret Communalbestyrelsen, og at det følgende turde være mindre rigtigt samtidig hermed at yttre nogen Formening om en Concessions Meddelelse i en Retning, der i flere Hensender støder sammen med det, der er af særlig Vigtighed for Købstaden."

Sparekassens Skat.

Til Direktionen for Sparekassen 17. Juli 1863: „I forrige Maaned har Sparekassens Direction tilskrevet undertegnede Bestyrelse, at den ikke finder sig forpligtet til at udrede den paalignede eller nogen Skat til Thisted Commune.

Næst at bemærke, at en Skrivelse som den tilsendte ifølge Offentliggjørelse i Thisted Avis først foreligger til Behandling ved Aarets Udgang som henhørende til

næste Aars Skatteligning, da den er fremkommen længe efter Udløbet af den for Besværingers Behandling vedtagne Termin, have vi dog, med Hensyn til den ærede Directions bestemte Udtalelser funden Anledning til at afvige fra det almindelige og meddeler her vore Anskuelse om Sagen: Det er givet og almindelig anerkjendt, at enhver Forretning i en Købstad svarer Communeskat. Vilde man ved Paaligningen se hen til Risiko, eventuelt Tab osv., vilde Calculen over Indtægten være umulig, navnlig formedelst Handelsstanden. Sparekassen driver Forretning, er særligen begunstiget f. Eks. ved uden at betale derfor at faae Contoirlocale, Lys og Varme, og dog vil den være fritaget for at yde Bidrag til en haardt betrængt Communes Existens. Antages det, at Directionen ved at yttre, at den havde staaet i den Formening, at Bestyrelsen i ethvert Fald vilde have fundet tilstrækkelige Grunde til ikke at paaligne Kassen Skat, har tænkt, at Communen burde have taget Hensyn til, at Sparekassen giver af dens Overskud Bidrag til det herværende Velgjørheds Selskab etc., da maa Bestyrel-

sen yttre, at den med Glæde har erfaret Anvendelsen af Overskudet og netop derfor vilde have taget under den omhyggeligste Overveielse Spørgsmaalet om Skattens Nedsættelse, naar dette forelaae, men ingenlunde kan ansee sig berettiget til at udlette Sparekassen af Thisted Købstads Skatteyderes Række, hverken af den nævnte eller anden os bekjendt Grund. Skulde imidlertid Ministeriet, til hvem saavel et Afskrift af Sparekassens Skrivelse af Mai 1863 som dette vort Svar vil blive tilsendt i Anledning af en lignende Besværing fra den herværende Discontobank, finder sig foranlediget til at yttre en Formening til Støtte for Sparekassens Anskuelse, ville vi ikke undlade derom at meddele Underretning, idet vi iøvrigt forvente, at et Institut som den herværende Sparekasse ikke vil af Hensyn til de Goder, den oppebærer af Byen, undslaae sig for at yde et communalt Offer, hvilket ingenlunde tør anses føleligere for Instituttet end Skattebyrden i Almindelighed er for Mængden af Thisted Købstads Skatteydere."

Fra de gamle Sognearkiver

—
Thisted By 1768—1878.
—

Af Anders C. Svalgaard.
—

Raadhusalens Benyttelse til Guds- tjeneste.

Til Bestyrelsen for Thisted Kirke 15. Juni 1863: „Fra Bestyrelsens Side er intet til Hinder for, at Thisted Raadhussal afbenyttes til Forsamling for Menigheden ved den almindelige Søndags Gudstjeneste fra Kl. 9 om Formiddagen til Kl. 4 om Eftermiddagen i den Tid af indeværende Sommer, som medgaar til Thisted Kirkes Reparation fra den 12. Juli næstk. at regne, naar der sørges for, at Salen efter Afbenyttelsen i forannævnte Øie med et nydeliggjort til andet Brug og at enhver Beskadigelse foranlediget ved Overladelsen erstattes Communen.“

Gitterporten ved Plantagen.

Til Thisted kgl. Amtshus 13. Juli 1863: „I Anledning af vor Forespørgsel i Skrivelse af 15. f. M. om med hvilken Hjemmel Gitterporten for Plantagen „Christiansgave“ er anbragt, har Amtmanden med beh. Skrivelse af 23. f. M. tilstillet os en Udskrift af Forhandlingsprotokollen for Bestyrelsen for Plantagen, hvoraf fremgaar, at et Møde afholdes den 13. Januar 1861 for at tage Bestemmelse om Foraarsudhugsten m. v., og blev det, da den der besluttede ekstraordinære Hugst kunde forvente at give en forøget Indtægt, vedtaget at tilvejebringe den længe savnede Port ved Indgangen, ligesom ogsaa at stille 6 Bunker Naaetræer til Velgjørenheds Selskabets Disposition uden Godtgjørelse.

Ved Forhandlingen af Sagen i Communalbestyrelsens Møder blev protesteret imod Udgiften formedelst Porten, thi foruden at tale om, at denne er smagløs, uhensigtsmæssig og langt dyrere end en solid Jernport passende til Tidens Fordringer, vilde kunne skaffes for, naar Arbeidet var blevet udført efter Licitation, savnes de Betingelser, der burde forudgaae, naar Communen skal belastes med en Udgift. Der er saaledes i Mødet den 31. Januar 1861 forhandlet om et for Plantagens Vedkommende ikke uvigtigt Pengespørgsmaal, uden at det Medlem, der af Communen er valgt til særligen at paa-se dens Tarv, var tilstede, og paa-trængende nødvendig var dog ikke Bestemmelsen om Porten, da der siden den Tid er medgaaet over 2 Aar. Dernæst er der forebragt Communalbestyrelsen, at det af denne senere valgte Medlem af Plantage-Inspectionen ikke har havt nogen Andeel i den endelige Beslutning om Porten, idet hverken Tegning eller Overslag er tilstillet ham eller givet ham Leilighed til at yttre sig om et for Communen i økonomisk Henseende vigtigt Spørgsmaal.

Ligesom vi fremtidig protestere imod enhver ikke uundgaaelig nødvendig Anvendelse af Communens Eiendele, som f. Eks. gratis at uddele Brændsel til Velgjørenhedsselskabet, protestere vi nu imod at betale Thisted Kjøbstads Andeel i Underbalancen efter Plantagens Regnskab for 1862, forsaavidt angaar Udgiften formedelst Porten ved Indgangen. Der har

desuden indsneget sig et Par mindre Urigtigheder i det os tilstillede Regnskab, hvorfor vi tillade os ærb. at anføre Opgjørelsen saaledes, som vi have at tilsvare Underbalancen efter den, nemlig 17. Februar 1862: Spiegelberg for Arbeide ved Gitterporten 35 Rd., d. 6. Marts: Smed Laaldrup for do. 94 Rd. 78 Sk.“

Arbejdsanstalten i Thisted.

Til Justitsministeriet den 15. Juli 1863: „Da Thisted Amt forrige Aar kjøbte en Gaard heri Byen og oprettede en Fattigarbejdsanstalt for Amtet, erholdt Communalbestyrelsen en Meddelelse derom af Amtet, og skjønt Bestyrelsen ikke kunde andet end ansee det lidet ønskeligt at have en saadan Anstalt i selve Byen, gjorde den dog ingen Indsigelse derimod, i Erkjendelse af dens Gavnlighed, tilmed da Bestyrelsen stod i den Formeening, at Indsigelse ikke med Nytte kunde fremføres. Men om det end maa antages, at Communen er pligtig til at taale Anstalten i selve Byen, tror Communalbestyrelsen dog ikke at kunne paalægges at bære de med dens Beliggenhed heri Byen følgende saa trykkende Byrder, som under andre Omstændigheder vilde være falden Amtet tillagt, og sigter navnlig hermed til Omkostningerne i alle de Delinquentsager, som mulig kunne opstaae af Forbrydelser begaaede paa Anstalten (der blev senere begaaet et Mord). Der har allerede været en Sag, som har medført meget betydelige Omkostninger for Byen, og der er al Udsigt til, at der vil blive flere paa et Sted, hvor Bærmen af hele Amtets Befolkning er samlet; at Thisted Commune skal bære disse Byrder eller Udgifter, er saa meget mere ubilligt, som der er Tale om, at tvende andre Amter, der ikke selv have nogen Arbejdsanstalt, skal have Tilladelse til at indlægge deres Fattiglemmer paa den her-værende Arbejdsanstalt, forsaavidt Pladsen tillader. I Henhold til Ovenanførte tillader Communalbestyrelsen sig derfor hos det høie Ministerium at andrage om, at det maa paalægges de vedkommende Amter, Thisted Amt derunder ind-

befattet, og de vedkommende Kjøbstadkommuner, at betale de Omkostninger, der ere forbundne med Delinqventsager, opstaaede af Forbrydelser begaaede af Personer, der ikke ere hjemmehørende her i Thisted, men andetsteds, samt derhos tillige om, at Omkostningerne i den Sag, der for Ildspaesættelse har været anlagt mod tvende Individuer paa Anstalten, af hvilke den ene er hjemmehørende i Thisted Amt, og hvilken Sag staar under Appel, maa falde dette Amt tillagt med det i Dommen for den Tiltalte bestemte Beløb. Da Amtet har mange Fordele af Anstaltens Beliggenhed heri Byen, og da det forhaabentlig erkjender det billige i dette Andragende, tør Bestyrelsen forvente Amtets gunstige anbefaling herpaa.“

Gymnastikpladsen ved Raadhuset.

„I Skrivelse af 25. Mai d. A. har det kgl. Amt anmodet Bestyrelsen om at foranledige, at Thisted Kjøbstad indbetaler i Amtsstuen 4 pCt. aarlig Leie af den Sum. Amtet har anvendt med Fraegningen fra Kirkegaarden af den ved Raadhuset beliggende, da til Gymnastikplads afbenyttede 1/2 ads. Foranlediget heraf har man gennemgaaet de ved Bestyrelsen forefindende Forhandlingsprotokoller m. v. og derved erfaret, at Bestyrelsen ved-

tog i Mødet den 29. Oktober 1856 at søge om Tilladelse til at afhænde Pladsen, da den anses for uheldig til Gymnastikplads. Og at der i Mødet den 24. Februar 1857 fremlagdes Amtets Skrivelse af 17. s. M., hvori meddeles, at Amdsraadet nu har samtykket i at deeltage med 3/4 Dele af Gitteret ved Pladsen sønden for Raadhuset, imod at Byen svarer Leie for sin Afbenyttelse af samme, følgelig forsaavidt den afbenytter samme. Af den sidste Patus fremgaar, at Thisted Commune har intet at betale i den nævnte Anledning til Amtsfonden, da Pladsen, saavidt os bekjendt, slet ikke har været benyttet af Skolen siden den anførte Tid.“

22.2.43

Fra de gamle Sognearkiver

Thisted By 1768—1878.

Af Anders C. Svalgaard.

Lærernes Lønninger.

Til Kæmner Sørensen, d. 29. Juli 1863: „I Anledning af hertil indsendt Anmodning om at faae Orden med Hensyn til Udbetaling af Lønnen for Lærerne ved den her-værende Borgerskole, af hvilke Overlæreren paa 7de Maaned ikke har oppebaaren Løn, maa man anmode Dem om uopholdeligen at udbetale den resterende Løn, forsaavidt dette er mueligt, i alt Fald strax for 3 Maaneder. Skulde der vare noget til Hinder for at Lærerne snart kommer a jour i denne Retning, da anmoder man om at blive underrettede herom, for at træffe fornøden Foranstaltning, ligesom vi ogsaa paa det bestemte maa holde paa, at Lønninger og contractmæssige Forpligtelser fortrinnsviis udbetales af Kæmnerkassen.“

Mere angaaende Lærernes Lønninger.

Til Provst Paludan-Müller, d. 29. Juli 1863: „Deres Høiærværdighed har i beh. Skrivelse af 20. ds. paa Skolecommissionens Vegne anmodet om at faae forandret det nu-værende Forhold, som finder Sted ved Udbetalingen af Lærernes Lønninger, idet disse ikke i rette Tid faae udbetalt de dem tilkommende Lønninger. Foranlediget heraf har Bestyrelsen afsket Kæmneren Erklæring, og denne gaaer ud paa, at ganske særægne Omstændigheder ere Aarsag til denne Ubillighed og Uorden, idet nemlig en ekstraordinær Udtælling af ca. 2000 Rd. i dette Regnskabsaars Begyndelse har opslugt alle Communens Pengemidler, hvilke, paa Grund af seendragtig Skattebetaling, have været ringere end sædvanlig. Vi have paalagt Kæmneren nøie at vaage over, at budgetterede Summer betales i rette Tid, og forventer at denne Sag snarest muligt bliver ordnet. Foreløbig vil Overlærer Christensen og den eller de af Lærerne, som have Fordring paa Løn for en længere tilbagegaaende Tid, faae udbetalt 1 Kvartals Løn

af Kæmnerkassen, og fra vor Side skal intet være til Hinder for al en Bestemthed i den angivne Retning, snarest muligt er tilstede, hvilket vi ansee baade billigt og retfærdigt.“

Forhøjelse af Kæmnerens Løn.

Til Amtet, d. 1. Septbr. 1863: „Kæmneren i Thisted, Sørensen, har ansøgt Kommunalbest. om at bevirke hans Gage forhøiet med 100 Rd. aarlig. Han oppebærer nu som Kæmner aarlig i Løn og til Skrivematerialer 90 Rd., som Fatigkasserer 220, som Skolekasserer 90, ialt 400 Rd.

Bestyrelsen er enstemmig af den Anskuelse, at Lønnen er for ringe for det betydelige og ansvarsfulde Arbejde, der er forbunden med Kæmnerposten, og tillader sig derfor ærb. at anmode det høie Amt om behageligen at bevirke ved Ministeriet, at Kæmnerlønnen i Thisted fra 1. Jan. 1864 bliver i Stedetfor 90 Rd. 100 Rd., som er det Beløb, der var tilstaaet den forrige Kæmner i aarlig Løn, og som nedgik til 90 Rd. ved den nuværende KæmnersAnsættelse, for at pensionere Formanden med 100 Rd. aarlig.

Bifalder det høie Amt dette voit ærbødige Forslag, forvente vi at det sædvanlige Skridt hos Ministeriet foretages saa betimelig, at Kæmnerlønnen 190 Rd. kan blive optaget i Budgettet for 1864.“

Hotel Limfjordens Brand.

Til Justitsministeriet, d. 1. Septbr. 1863: „Ved den sidste Ildebrand i Thisted den 16. Juli 1863, hvorved Kjøbmand L. Jakobsens Eiendom, Hotel „Limfjorden“, nedbrændte, blev formedelst Sprøiters Anbringelse, etc., kjørt over Enkemadam Krejbergs Have, hvorved de derværende Kjøkkenurter, m. m. bleve ødelagte, og Enken derved paaført et pekuniært Tab. For at faa dette erstattet har hun henvendt sig til Byfogden; denne Embedsmand (U. Schouw) finder sig ikke foranlediget til at udbetale Erstatningen af Politikassen eller Brandfogden, og da han tidligere har erfaret, at Brandforsikringen for Kjøbstadeiendomme har nægtet at betale Erstatninger af denne Natur, har han henvist Enken til Communalbestyrelsen. Bestyrelsen kan ikke erkjende, at der hviler nogen Forpligtelse for Byen til at betale Skade foraarsaget af Brandcorpset paa andres Haver, Træer,

Plankeværk eller desl. uagtet saadan Skade maa anses nødvendig for at anbringe Slukningsredskaberne, og er opstaaet ved en Ordre fra Øvrigheden eller Brandchefen i Anledning af Ildens Slukning, og følgelig til Fordeel for Kjøbstadens Brandforsikring, der her som i andre Tilfælde maa betale, hvad der medgaaer for at opnaae Fordele, og den Skade, der ved en saadan Ordre tilføies, maa dog anses som Brandskade i Brandpolitiets Tjeneste, hvilken Analogie med Loven af 2. Marts 1861 bliver at erstatte af Bygningernes Brandforsikring. Da en Uvished om, hvem der skal erstatte Skade af ovennævnte Beskaffenhed lettelig vil kunne lede til sørgelige Følger og navnlig bevirke Modstand af Eierne ved hver Passage, ansee vi Spørgsmaalets Besvarelse af mgen Vigtighed og tillade os derfor ærbødigt at fremføre det for det høie Justitsministerium.“

600 Potter Havkal Tran.

Til Købmand Heskjær, Thisted, den 2. September 1863: „Det af Dem gjorte Tilbud om Levering af 600 Potter lys Havkals Tran til Thisted Kommune imod Betaling af 39 Skill. pr. Pot er approberet, dette har jeg den Ære tjenstl. at meddele.“ Henke.

(Amtsforvalter Johan Henrik Theodor Henke 1859—1867).

Side 6.

THISTED AMTSAVISEN
Lørdag den 23. Oktober.

Fra de gamle Sognearkiver.

Thisted By 1768—1878.

Af Anders C. Svalgaard.

Ansættelse af en Plantør.

Til Amtet den 3. Juni 1864: „I behagelig Skrivelse af 10. f. M. har det høie Amt udbedt sig Bestyrelsens Erklæring i Anledning af en Ansøgning fra Planteur Hansen om at erholde fast Ansættelse som Planteur ved Plantagen „Christiansgave“ ved Thisted, samt i Tilfælde af, at Bestyrelsen meddeler sit Samtykke, tillige om hans Gagering og tillige om Pension til den afgaaede Planteur Dyhr m. m. Efter at Bestyrelsen har taget Sagen under Overvejelse undlader den ikke herved tjenstligt at erklære, at den samtykker i, at Hansen ansættes som Planteur ved Plantagen „Christiansgave“ med en fast aarlig Løn af 200 Rd. og et aarligt Tilskud af 100 Rd. til en fast Medhjælper, hvorhos Hansen erholder de samme Emolumenter, som Planteur Dyhr havde ved Planters Udlevering af Plantagen, ligesom han og erholder Afbenyttelse af den samme Have, som Dyhr havde, men selvfølgelig ingen Gratiale, og Opsigelse kan ske med 6 Maaneders Varsel paa begge Sider.

Pensionen til den afgaaede Planteur Dyhr har Bestyrelsen vedtaget at ansætte til 100 Rd. aarlig, og bliver saavel denne som Lønnen til den ny ansatte Planteur udredet af By og Amt efter sædvanlig Forhold: $\frac{1}{4}$ og $\frac{3}{4}$. Forsaavidt der ikke maatte være nogen Instrux for Planteuren, tillader man at henlede Opmærksomheden paa det ønskelige i, at en saadan meddeltes ham, og ønsker Bestyrelsen da gjerne at blive bekendt med den.“

Sygehuset til militær Lazaret.

Til Underlæge Carstens, d. 31. Mai 1864: „At Thisted Communalbest. og Amtsraad meddeler deres Samtykke til, at Sygehuset benyttes til militær Lazareth, paa Betingelse af, at Syge fra Byen og Landet

fortrinsvis beholde Adgang til at blive indlagte, at Betalingen for hver Patient fastsættes til 2 Mark daglig, og at der erlægges en Godtgjørelse for Localets Afbenyttelse, dette undlader man ikke hermed at meddele til beh. Efterretning.“

Korn, rekvireret af Fjenden.

Til Købmændene Gjørup og Werner, d. 17. Aug. 1864:

I Følge det i Communalbest. Møde d. 15. d. M. vedtagne, anmodes Dhrr. Købmd. L. Gjørup og Werner heraf Byen, om ved en Mægler at sælge paa bedste Maade, det Parti ca. 900 Tdr. Havre, der er tilovers af de 2000 Tdr., som blev rekvireret af Fjenden. Om Udfaldet af Salget forventer Bestyrelsen sig derefter meddelt Underretning.“

Forbud mod Udførsel ønskes ophævet.

Til Købmændene Borgen, Werner, m. fl., 24. Aug. 1864: „I Anledning af Deres Skrivelse af Gaars Dato til Communalbest. om at vir-

ke for, at det af Overtoldinspektoratet for Nørrejylland udstedte Forbud mod Udførsel af Rug, Rugmel, Havre, Hornqvæg, osv., snarest muligt bliver hævet, har Bestyrelsen besluttet snarest muligt at afsende en betroet Mand til Aarhus for at forhandle directé med de vedkommende Autoriteter om Forbudets Ophævelse, eller i alt Fald dets Mortification.

Man har i den Anledning henvendt sig til Hr. Consul Bendixen, og han har ogsaa med Beredvillighed paataget sig Hvervet, og afgaaer herfra førstk. Fredag Morgen, og vil da pr. Telegraph, ialtfald over Aalborg, paa Søndag sende Underretning om Udfaldet af hans Reise.

Da han anser det af Vigtighed for at faa saa nøjagtigt Opgivende som muligt af de Skibe, som enten ligger her eller i Amtet, har Lading af de forbudte Artikler, eller har Fragt, for om muligt at bevirke en Undtagelse fra Forbudet for disse Skibes Vedkommende, har Byfogden anmodet Toldvæsenet om at give Consul Bendixen en nøjagtig Fortegnelse over dem, men da Toldvæsenet ikke troede, at det saa sig istand til at fatte en aldeles nøjagtig Fortegnelse, vil man ikke undlade at henlede Dhrr. Andrages Opmærksomhed herpaa, for at de selv kunde paase, at Ingen forglemmes.“

Angaaende Udførselsforbudet.

Til Amtet, 24. Aug. 1864: „I beh. Skrivelse af 23. d. M., har Amtet udbedt sig Bestyrelsens Erklæring over Indholdet af en Skrivelse fra det fjendtlige Militairguvernement om, hvorvidt der vil være Anledning til at tilstede yderligere Lettelser i Samfærdselen, end der ere tilladte ved Militairguvernementets Bestemmelser af 9. d. M.

I den Anledning skal Bestyrelsen tillade sig at yttre, at den næppe kan ansee Militairguvernementets Anordning for rigtig ment, da den samtidig med denne har udstedt et Forbud mod, at nogle af de for Egnen her vigtigste Udførselsartikler maa udføres og saaledes netop standser den fri Communication og Samhandel. For imidlertid at opnaa saa store Lettelser heri som muligt har Bestyrelsen anmodet Hr. Consul Bendixen om at rejse til Aarhus og der mundtlig forhandle med Overtoldinspektionen, som har underskrevet Forbudet, eller med Militairguvernementet.

Forsaauidt der ved Lettelse i Samfærdselen skal forstaaes Postforbindelse, da skal man tillade

sig at bemærke, at saaledes som den idetmindste for Tiden er ordnet, er Portoet meget trykkende, idet der maa erlægges Porto to Gange — den ene Gang rimeligvis til Fjenden. At dette ogsaa skulde være Tilfældet andre Steder er næppe sandsynligt.“

En projekteret Kanal fra Hoxer til Vigsø.

Til Amtet den 22. Septbr. 1864: „I beh. Skrivelse af 10. d. M. har det høie Amt æsket undertegnede Communalbestyrelsens Erklæring over, hvorvidt de af Ingenieurleutnant Nyholm for Afbenyttelsen af den projecterede Canal fra Hoxer til Vixø og den ved sidstnævnte Bugt paatænkte Nødhavn foreslaaede Taxtafgifter, respective indtil 2 Rd. og $\frac{1}{2}$ Rd. Rigsmønt pr. Commercelæst kunne ansees passende.

I den Anledning undlader Communalbestyrelsen ikke herved

tjenstligt at erklære, at den anseer de foreslaaede Taxter for passende for de Skibe, der maatte benytte Nødhavnen, som ogsaa for de fuldtbestuede Skibe, der maatte benytte Canalen. For belastede Skibe og for ubestuede Lægtene bør Afgiften for Canalens Afbenyttelse formentlig kun ansættes til det halve af det Beløb, der bliver opkrævet for bestuede Læster. Da Bestyrelsen forøvrigt maa ansee det projecterede Anlæg af yderste Vigtighed ikke blot for Skibsfarten i det hele, idet sandsynligvis mangfoldige Skibe, som nu maa strande, vilde kunne reddes ved at tye til Nødhavnen, der ved sin Beliggenhed paa et af de for Skibene farligste Punkter paa Jyllands Vestkyst, vil være vel skikket dertil, men ogsaa for Skibsfarten og Handelen fra Liimfjordsstederne, idet Aggerkanalen nu er saa godt som useilbar, og Farten paa Liimfjorden efter vor Overbeviisning yderligere vilde forsinkes og vanskeliggøres ved det paatænkte Broanlæg over Liimfjorden ved Aalborg, men saadant ikke blot ganske vil kunne undgaaes ved Canalens Anlæg, men Seiladsen til Udlandet endog i høi Grad forkortes, saa maa Bestyrelsen paa det varmeste anbefale Planens Udførelse til Regeringens yderligere Forsorg."

Fra de gamle Sognearkiver

—o—
Thisted By 1768—1878.

—
Af Anders C. Svalgaard.
—

Opretelse af Garveri.

S. Wittrup havde i Skrivelse til Justitsministeriet ansøgt om at maatte anlægge et Garveri i Thisted, og herpaa erklærer Kommunalbestyrelsen d. 6. Novbr. 1863: Efter at nærværende Andragende har været forelagt Bestyrelsen, har denne vedtaget med overveiede Stemme flerhed at tiltræde den af begge Lægerne og Sundhedscom. afgivne Erklæring, hvorefter Anlægget med den af S. Wittrup antydede Indskrænkning, ikke kunde antages for skadelig for Sundheden, og man fandt saaledes Intet mod Andragendet at erindre.“

Istandsættelse af en Vej.

Til Distriktslæge David, 3. Decbr. 1863: „I Besiddelse af Deres ærede Skrivelse af 16. Novbr. angaaende Istandsættelse af Vejen fra Fattighuset forbi Bertelsen Plantage (Carocksminde) skal man meddele, at man skal have Opmærksomheden henvendt derpaa.“

De afgaaende Borgerrepræsentanter.

Til Bestyrelsen for Borgerforeningen i Thisted, den 8. Decbr. 1863: „Naar undertegnede til Nytaar afgaaende Borgerrepræsentanter, med Undtagelse af Gjerlach, herved meddele, at vi af vægtige Grunde ikke see os istand til at modtage Gjenvalg som Borgerrepræsentanter, saa fremføres dette efter næste Overlæg, og vi forventer derfor, at de ærede Medborgere, som have henvendt sig til os og derved givet os en Tillidsadresse, ikke ansee vor Afslag som Utaknemmelighed. Undertegnede Gjerlach kunde ogsaa have ønsket at aftræde, men finder, at Valget af 6 nye Borgerrepræsentanter kan være til Skade for Forretningsgangen, altsaa for Communen, og modtager derfor Gjenvalg, dersom Stemmerne falde paa mig.

Med Ønsket, at Repræsentantskabet maa bestaae af frisindede, ærlige og dygtige Mænd, og Communens Tary derved bliver iagttaget, anbefale vi os til ærede Medborgeres Tillid, med den inderligste Bøn til Gud om at holde sin beskyttende Haand over Thisted Commune.

De til Nytaar afgaaende Borgerrepræsentanter. Henke. C. Nordentoft. Gjerlach. Svarre. G. Schuster.

Repræsentation ved Frederik d. 7.s Bisættelse.

Til Borgerrepræsentationen i Nykjøbing p. Mors, 8. Decbr. 1863. „Efter et fra Borgerrepræsentationen i Thisted tilstillet Forslag fra Borgerrepr. i Varde, angaaende Valget af en Repræsentant for Thisted Kjøbstad, som slutter sig til Sørgekaren ved høiselig Kong Frederik den 7.s Bisættelse, har Repræsentationen valgt Kammerraad Henke til i denne Anledning at repræsentere Thisted Commune. Vi tillade os at henvende Forespørgsel til Nykjøbing Kjøbstads ærede Borgerrepræsentanter, om et Valg i lignende Anledning er foretaget for Nykjøbing Communes Vedkommende, og i saa Fald hvem der er valgt.

Efter Underretning herom kunde maaske nærmere Aftale træffes, da det forekommer os mest passende, at en Tilslutning kunde finde Sted med Amtets 2 Kjøbstæder.“

U. Schouw. Henke, L. Lund. Gjerlach. Svarre. C. Nordentoft. W. Bonne. G. Schuster. Kalum.

Ingen Lønforhøjelse til Brandtainen.

Til Brandkaptain Kalum, d. 8. Decbr. 1863: „Paa det af Hr. Capitainen hertil indgivne Andragende om, at den Dem som Brandcapitain i Thisted forundte Løn, 100 Rd, maa fra 1. Pan. 1864 at regne, blive forhøiet med 100 Rd., ser Bestyrelsen sig ikke istand til nu at indlade sig, ihvorvel den erkjender, at De i Deres Functionstid som Brandcapitain har lagt Iver og Flid for Dagen.“

Thisted Amts Avis
6. September 1943.

Leverance af Klæder og Fodtøj.

Til Krigsministeriet, 18. Decbr. 1863: „Endeel af dennes Byes Skomagere og Skrædere har henvendt sig til Bestyrelsen med Anmodning om dens Medvirken til, at de maatte blive deelagtige i Forfærdigelsen eller Leverancen af Klædningsstykker og Fodtøj til Arméen. Be-

styrelsen tillader sig derfor herover at frembringe deres Begjæring for det høie Krigsministerium, at det vil have dem i velvillig Erindring ved Bestillinger paa de til deres Fag henhørende Gjenstande, der formeentlig fortiden udkræves i større Omfang end sædvanlig til Hærens Forsyning. Det vil glæde Bestyrelsen særdeles, om Andragerne, der ere stræbsomme Mænd og Familiefædre, maatte forundes den ansøgte Arbejdsfortjeneste, og med Hensyn til Størrelsen af Leverancen de kunne paatage sig, skal man underd. tilføie, at 14 af dem ere Skomagere og 15 Skrædere.“

Fra de gamle Sognearkiver

—0—

Thisted By 1768—1878.

Af Anders C. Svalgaard.

Angaaende Leverancerne til Hæren.

Til Skomagern. I. J. Kalum og Skræderm. J. Hansen, d. 31. Decbr. 1863: „Paa Communalbest. Anmodning til Krigsministeriet, om at herværende Skomagere og Skrædere maatte blive deelagtige i Forfærdigelse eller Leverance af Klædningsgenstande og Fodtøi til Arméen, er under 24. ds. svaret: „at man under de nærværende Tidsforhold, og navnlig med Hensyn til den besværlige Communication, ikke kan finde det tilraadeligt at udstrække Fordelingen af Arbejderne ved Forfærdigelserne af de til Arméen fornødne Beklædningsgenstande til Thisted Byes Haandværkere.“

Valg af Borgerrepræsentanter.

Til Amtet den 7. Januar 1864: „Til de ifølge Lov af 31. Marts 1860 ved Aarsskiftet foretagne Valg paa ny Borgerrepræsentanter i Stedet for de efter Tour fra-trædende valgtes for et Tidsrum af 6 Aar: Hattemager Gjerlach, Læge Benzon, Consul Nyborg, Amtstuefuldmægtig Lindholm og Garver Rasch samt endvidere den næstpaafølgende Dag den 30. December sidstl. for en Tid af 3 Aar: Kjøbmand L. Gjørup. Den 4. d. A. forsamledes paa Raadhuset saavel fornævnte som de tidligere valgte: Brandcaptain Kalum, Jernstøber Bonne og Redacteur Lund, for at fordele sig de communale Functioner.

Af det ligeledes ved Aarsskiftet forestaaende Valg paa Mænd udenfor Borgerrepræsentationen valgtes til Skoleforstander Fuldmægtig Lomborg og Kunstdreier Schuster samt endvidere til Fattigforstander Muurermester P. Hyldahl.

Til Formand valgtes Redacteur Lund og til Viceformand Fuldmægtig Lindholm.“

— Senere meddeles, at Schuster

Thisted Sognearkiv
7. September 1943.

af flere Grunde ikke var i Stand til at modtage Valget som Skoleforstander, saa at man i Stedet for havde valgt Kjøbmand A. Borgen til Medlem af Skolekommissionen.

Laan af Havnekassen.

Til Havnekommissionen 13. Jan. 1864: „Paa Grund af flere ved Budgettets Affattelse uforudseelige Udgifter, navnlig Udredningen af 2 Krigshest, ser Kommunalbestyrelsen sig i den Nødvendighed at maatte tilveiebringe til Kommunen et Laan paa 500 Rd. Man

tillader sig i denne Anledning forespørge hos den ærede Kommission, om Beløbet kunde erholdes tillaans af Havnekassen paa en Tid af 3 Maaneder, hvorom man venter at modtage dens behagelige Tilkendegivelse.“

Der ønskes Leverancer til Hæren.

Til den kgl. Armeintendantur 13. Januar 1864: „Under 18. f. M. tillod Bestyrelsen sig at fremkomme med Begjæring til det høie Krigsministerium, at Forfærdigelsen eller Leverancen af Fodtøi og Beklædningsstykker til Armeen maatte udstrækkes til 14 af Byens Skrædere og 15 af dens Skomagere, hvorpaa Intendanturen under 24. s. M. tilmeldte, at den navnlig af Hensyn til den besværlige Communication endnu ikke fandt Anledning til at modtage Tilbudet. Siden den Tid have imidlertid Forholdene taget en Vending, som gjør et større Forbrug til Hæren af disse Gjenstande nødvendigt, og efter Bladenes Udsigende er det nu ogsaa maataenkt at henvende sig herom til andre Byer. I Betragtning heraf have de nævnte Professionister gjentaget deres Anmodning om Bestyrelsens Medvirken til at forskaffe den Andeel i de nævnte Arbejders Forfærdigelse, hvorhos de tilbyde at ville selv afholde de med Frem og Tilbagesendelsen forbundne Omkostninger, saa at Gjenstandene leveres franco paa det Sted, Intendanturen maatte bestemme.

Da Andragerne ere stræbsomme Mænd og Familiefædre, skulde det meget glæde Bestyrelsen, dersom de maatte blive deelagtige i den

ommeldte Arbejdsfortieneste, for hvilket Tilfælde man ikke undlader at bemærke, at Haandværksindustrien her er saaledes, at den kan tilfredsstille enhver billig Fordring.“

Fra de gamle Sognearkiver.

—o—
Thisted By 1768—1878.

—
Af Anders C. Svalgaard.
—

De fjendtlige Tropper i Thisted.

Til Thisted Amdsraad den 6. Oktober 1864: „Idet Communalbestyrelsen tillader sig at fremsende det af Indkvarteringscommissionen forfattede Regnskab i Anledning af Thisted By's Okkupation af fjendtlige Tropper, mod hvilket Regnskab Bestyrelsen intet har fundet at erindre, tillader man sig at anmode det ærede Amdsraad om at gaar ind paa, at det Beløb, der indkommer, naar Forplejningsgodtgørelsen i Qvartererne beregnes for Menige til 24 Skill. pr. Dag og for Officerer til (?) pr. Dag, maa komme ind under de for By og Land fælles Udgifter til Naturalforplejningen. Bestyrelsen ved vel, at dette Spørgsmaal tidligere har været behandlet i de combinerede Møder, men den troer tillige, at de Grunde, der taler for det her fremsatte Forslag, ikke har været tilstrækkeligt overveiede, og ved nærmere Betragtning haaber man, at Amdsraadet vil gaa ind paa Forslaget.

Til Begrundelse af dette, skal Bestyrelsen tillade sig at gjøre opmærksom paa, at efter den fjendtlige Højstcommanderendes Befaling, skulde Mandskabet Morgen og Aften bespises i Qvartererne af Værterne saaledes, at det kun fik Naturalieforplejning til Middagsmad, men da det en Gang er slaaet fast, at Forplejningsgjenstandene henhøre til de fælles Udgifter, synes det at være en ligegyldig Sag, om de leveres in Natura eller i tilberedt Stand, og da Naturalydelse selvfolgelig efter den Maade, paa hvilken Forplejningen skulde ydes, derved bliver saa meget mindre, er det ganske vist ubilligt, at Byen alene skal bære en uforholdsmæssig stor Del af Forplejningen.

Forholdet her i Byen har været ganske ekstraordinært, ikke engang i Nykjøbing har det været ordnet paa denne Maade, og Bestyrelsen tvivler aldeles ikke paa, at Amdsraadet, saafremt man den Gang,

Garantien mellem By og Land afsluttedes, havde vidst hvorledes Forplejningen vilde blive ordnet, med Beredvillighed vilde have gaaet ind paa, at ogsaa Forplejningen i Qvartererne skulde henhøre til den fælles Byrde, men det vidste ingen dengang, og enhver stod i den Formening, at Forplejningen her i Byen ikke vilde blive ordnet paa anden Maade end den af Fjenden sædvanlig brugelige. Hertil kommer, at Thisted By i Stedet for i Forening med Nykjøbing at svare til $\frac{1}{7}$ af de ydede Forplejningsgjenstande og Contributioner, hvilken Syvendedel for Thisted's Vedkommende vil udgjøre omtrent 4000 Rd., alene for sit Vedkommende vil komme til at svare til. Men dette forekommer Bestyrelsen at være saa meget mere ubilligt, som Byen ikke blot alene har maattet bære Trykket af Fjendens Nærværelse, men heller ikke har beregnet sig noget til Godtgjørelse for Qvartereers Afgivelse til Menige.

Det skal naturligvis ikke nægtes, at Landet ogsaa har følt Trykket, for saa vidt det har maattet afgive Ægtkjørsel, og mange ere blevne berøvede deres Heste, men foruden at Byens Borgere ligesaa vel som Landbefolkningen have maattet gjøre Ægter, ikke blot de, der have Hartkorn, men ogsaa enhver anden, der holdt Befordring, idet disse bleve forbeholdt og benyttede af Officererne, der idelig forlangte bedre Vogne end de sædvanlige Ægtvogne, og forlangte at de straks skulde være rede, saa har Fjendens stadige Nærværelse i Huset dog noget ganske andet at sige, end blot at komme i Berøring med ham ved en kortvarig Nærværelse i Byen, noget som forøvrigt ikke engang faldt i alle Landboernes Lod, men kun endel.

Hvad Hesterovet angaar, da kan der ikke herfra hentes nogen Paastand om, at Godtgørelsen herfor paa lignende Maade skal henføres til Fællesudgifterne, thi her er kun Tale om at drage ind under Et, alt hvad der henhører til Forplejningen. Hertil skal man endelig tillade sig at føje, at der næppe kan efterlades nogen Tvivl om, at Forplejningen i Qvartererne i sin Tid vil blive erstattet af Staten, og Spørgsmaalet er saaledes et Tids-spørgsmaal, men det falder tungt for en stor Del af de ubemidlede at skulle vente i en ubestemt Tid, og

5. November 1943

Den opskyllede Tang.

En af Grundejerne ved Fjorden, Jeppe Frost, havde forespurgt, hvem den opskyllede Tang langs Fjorden tilhørte, og herpaa afgaves under 9. Novbr. 1864 den Erklæring, at Communalbest. ikke skjønnede at den havde nogen Rettigelse til at disponere over den omhandlede Tang, men at denne formentlig maatte tilhøre Lodsejerne.“

Communnen kan ikke indlade sig paa at betale nogle, uden at betale alle.

I Henhold til det saaledes anførte, haaber man, at Amdsraadet vil meddele sit Samtykke i den forberørte Henseende.“

Thisted Amts Avis 18. Januar 1905

Fra de gamle Sognearkiver.

Thisted By 1768—1878.

Af Anders C. Svalgaard.

Ligbærerlauget og Syge- og Begravelsesforeningen.

Til Amtet d. 2. Novbr. 1865: „I beh. Gjensvar paa Amtets Skrivelse af 17 f. M. til Erklæring paa Stiftsovrighedens Skrivelse, ang. at faa Syge- og Begravelsesforeningen i Thisted til Ministeriet indsendt Andragende, vedrørende Anskaffelse og Afbenyttelse af en Ligvogn, og navnlig til Erklæring om paa hvilken Maade Bestyrelsens Flertal, der ligesom Amtet har anbefalet Andragendet, har tænkt sig, at den Ligbærerlauget nu paa hvilende Forpligtelse til ogsaa under ualmindelige Forhold af skaffe alle Lig begravne i slige Tilfælde (navnlig Epidemier) kan fyldestkjøres, naar Ligbærerlauget måtte være ophævet, undlader Bestyrelsens Flertal ikke at svare, at det i den Lauget paa hvilende Forpligtelse, end ikke i mindste Maade har kunnet finde nogen Garanti for, at Ligbærerlauget under en Epidemii, paa en mere tilfredsstillende Maade end Syge- og Begravelsesforeningen, vil kunne fyldestgjøre den Fordring, at skaffe alle Lig begravne, idet man maa gaa ud fra, at naar de faste ansatte Ligbærere, hvad enten disse høre til Ligbærerlauget eller til Sygeforeningen, ere bortrykkede under en Epidemii, vil Ingen kunne tvinges til, som Ligbærere at paatage sig en saadan vedvarende Forpligtelse, og formener Bestyrelsens Flertal derfor, idet det gjentagende anbefaler Sygeforeningens Andragende, at burde udtale, at det kun har tænkt sig, at den samme Forpligtelse, som paa hviler Ligbærerlauget under ualmindelige Forhold, ligeledes vil komme til at paa hvile Syge- og Begravelsesforeningen, saavidt dens Kræfter strækker til

ved de faste ansatte Ligbærere, og i andet Fald, at Politiet enten paa Ombud eller ved liede Folk, naar saadant vil blive nødvendigt, vil kunne drage Omsorg for at skaffe de Døde baarne til Graven.

Endvidere tillader man sig at fremhæve, at der som bekjendt i mange Byer ikke haves Ligbærerlaug. uden at det dog derfor har været forbundet med nogen Vanskelighed enten under epidemiske eller almindelige Forhold, at faa de Døde begravne, i hvilken Henseende der ogsaa fra den sidste Koleræpidemii foreligger Exempler.“

Da Møllevej anlagdes.

Til Kunstdr. C. K. Riis, 29. Nov. 1865: „I Gjensvar paa Deres ærede Skrivelse af 20. d. M., hvori De andrager om, at den saakaldte Møllevei maa blive anlagt paa en det herhos tilbagefølgende Korts Udbredelse, paa en Strækning nærmest ved Kjøbstadens Vestergade, for at der kan blive overladt Dem til Bebyggelse en Del af det nedlagte Vejstykke, undlader Kommunalbestyrelsen ikke herved at tilbagekomme Dem, at man der har fundet Betænkelighed ved af private Hensyn at omlægge en offentlig Vei, dels har anset det for uheldigt, at den af Dem paatænkte Bygning, saafremt man gik ind paa Deres A dragende, vilde komme til at ligge baade paa Kjøbstadens og Landsognets Grund, da Forviklinger i Tidens Løb heraf let vilde fremavles, og man har saaledes af disse og flere Grunde ikke fundet Anledning til at indlade sig paa det foreslaade Arrangement.“

Fra de gamle Sognearkiver.

—o—

Thisted By 1768—1878.

Af Anders C. Svalgaard.

De fjendtlige Tropper i Thisted.

Til Indenrigsministeriet, November 1864: „Ved at fremsende Indkvarteringscommissionens aflagte Regnskab for den Tid, Thisted Kjøbstad var besat af de fjendtlige Tropper, skal Kommunalbestyrelsen ikke undlade ærb. at gjøre opmærksom paa, at den Godtgjørelse, som man har anseet passende, er 24 Skill. pr. Dogn for Menige og Oppassere og for Officererne 2 Rd. og 3 Mark, og at disse Satser ere begrundede i, at der efter den

herværende fjendtlige Høistkommanderendes Befaling maatte af Qvarterværterne leveres fuld Frokost og Aftensmad samt Øl eller et vist Qvantum Brændevin i Qvartererne til de Menige og Oppasserne, hvorimod disse fik Naturalforpleining leveret til Middagsmad, og til Officererne foruden to Værelser hver og et til Oppasserne, fuld Forpleining hele Dagen, hvilken de dog kun nød i Qvarteret om Morgen og til Frokost, men lod sig om Middag og Aften paa et Tilfælde nær bespise paa Gæstgivergaarden, hvorfor Betalingen tildeels bliver at præstere af Qvarterværterne.

Saavidt Bestyrelsen har kunnet bringe i Erfaring, er Troppernes Forpleining ikke skeet paa denne Maade i de andre jyske Byer. Efter Udvisende af Regnskabet, som har været revideret af Bestyrelsen, uden at den har fundet noget at erindre derimod, er der til Menige og Oppassere leveret 7256 Portioner a 24 Skill, udgjør 1814 Rd., 187 Portioner til Officererne a 2 Rd. 3 Mark, udgjør 467 Rd. 3 Mark. For Qvarter til Skomagerværksted i 11 Dage a 1 Mark, udgjør 1 Rd. 5 Mark. For do. til Vagtstue i 10 Dage a 1 Mark, udgjør 1 Rd. 4 Mark. Tilsammen 225 Rd. Hvad Erstat-

---

(Resten mangler)

Thisted Amts Avis

24. Maj, 1864

Fra de gamle Sogn arkiver.

—o—

Thisted By 1768—1878.

—

Af Anders C. Svalgaard.

—

Fartøjers Bortførelse af Østerrigerne.

Til Indenrigsministeriet den 25. Februar 1865: „Da de i Thisted Havn beliggende Fartøjer i Fjor den 16. og 19. Juli blev bortførte af Østerrigerne med det i Skibene hørende Mandskab, var det nødvendigt, at de først blev ballastede, da de alle henlaa tomme paa en enkelt Undtagelse nær, og da Fartøjerne fik Ordre til at afgaa med et ganske kort Varsel, var det nødvendigt, at der blev rekvireret en Del Arbeidsfolk for at assistere ved Fyldningen af Ballasten.

Til denne Arbeidsflok er af Thisted Communes Kæmnerkasse betalt 20 Rd.

Man tillader sig herved at andrage om, at dette Beløb ved Ministeriets gunstige Foranstaltning bliver Communen refunderet.“

Assistance under Sneforhold.

Til Postmesteren den 10. Marts 1865: „At Thisted Commune ikke anseer sig forpligtet til under indtrædende Snefald at yde Posten gaaende Assistance uden saa langt som Byens Grund gaar, hvilket er til i Nærheden af Dragsbæk mod Vest og imod Øst til lidt forbi Østermølle, hvor der gaar en Bivej til Sennels, det undlader man ikke herved tjenstligt at melde Hr. Postmesteren med Tilføjende, at gaaende Assistance forøvrigt maa søges hos Omegnens Beboere. Hvad kjørende og ridende Assistance angaar, da vil den være at yde i Henhold til de med Contrahenterne oprettede Contracter.“

Mord paa Arbejdsanstalten i Thisted.

Til Indenrigsministeriet den 8. April 1865: „Paa Grund af et i Fjor i Februar Maaned paa den heri Byen værende Arbejdsanstalt (det nuværende Missionshotel) der tilhører Thisted Amt, forøvet Mord, blev der anlagt Sag mod Hans Peter Christensen eller Thorndahl, der var indlagt der af den herværende Fattigcommission, og han blev ogsaa genne malle Instancer dømt for den anførte Forbrydelse, men ved kgl. Resolution benaadedt mod at hensættes i Tugthusarbejde paa Livstid og er nu udleveret til vedkommende Straffeanstalt. Som behageligst vil erfares af medfølgende Bilag have de med denne Sag forbundne Delinquent- og Actionsomkostninger paadraget et Beløb paa 278 Rd. 6 Skill., men da Udredelsen af dette Beløb i Forbindelse med de øvrige Udgifter, der i Aarets Løb ville være at afholde af Amtets Kjøbstæder alene, vil føles meget trykkende, saa meget mere som heri Amtet kun er to Kjøbstæder, og begges økonomiske Omstændigheder ere yderst slette, af hvilken Grund de communale Skatter ere voksede til en ganske ualmindelig Højde, saa tillader man sig allerærb. at andrage om, at der i Henhold til Forordn. af 15. September 1832 § 4 maa blive tilstaaet Thisted Amts Kjøbstæder den der omhandlede overordentlige Hjælp til Bestridelse af foranævnte Udgiftspost.“

Fra de gamle Sognearkiver.

Thisted By 1768—1878.

Af Anders C. Svalgaard.

De fjendtlige Tropper i Thisted.

Til Indenrigsministeriet i April 1865: „Da Thisted Kjøbstad ifjor den 4. Juli blev besat af de fjendtlige Tropper, var Dagen iforveien blevet afholdt Møde af Communalbestyrelsen og Thisted Amtsraad, der lod møde ved 3 Delegerede af dets Midte, og var Hensigten med Mødet bl. a. at komme overens om, hvorledes man vilde gaa frem ved at opfylde de mulige Requisitioner. I dette Møde blev det vedtaget, at Thisted Kjøbstad og Thisted Amt i Forening vilde garantere for Betalingen af de Leverancer, man ifølge Requisitioner fra Fjenden maatte blive nødsaget til at præstere, men at denne Overenskomst i et nærmere afholdende Møde, saafremt Forholdene maatte tillade, at saadant skulde fremlægges til Approbation af det samlede Amtsraad og af Communalbestyrelserne for Nykjøbing, skulde tillige tages nærmere Bestemmelse om det Forhold, i hvilket Kjøbstæderne skulde deltage i Garantien, og den eventuelle Betaling lige overfor Amtet.

Da Occupationen imidlertid alt skete som anført den 14. Juli, blev der ikke Leilighed til at afholde noget saadant combineret Møde, førend efter at Fjenden var draget bort, men det blev derefter i et saadant vedtaget, at Kjøbstæderne skulde deltage med en Syvendel lige overfor Amtet; paa dette Møde blev tillige fremlagt Regnskaberne fra de oprettede Forpleiningscommissioner, i hvilken Henseende man skal tillade sig at bemærke, at Forpleiningscommissionen i Thisted efter fælles Overenskomst kom til at bestaa af 2 Kjøbmænd fra selve Byen, en af Borgepræsentanterne og et af Amtsraadets Medlemmer eller to, eftersom Tiden maatte tillade at tilkalde begge; dette sidste navnlig af Hensyn til Udbredelsen af Requisitioner i større Maalestok, thi det

var ogsaa overdraget Forpleiningscommissionen at sørge for Opfyldelsen af disse.

Communalbestyrelsens Formand, der under hele Occupationen tillige var constitueret som Amtmand, var ikke specielt udnævnt til Formand i Forpleiningscommissionen, men man ansaa det som en Følge af hans Stilling som Stedets locale Øvrighed, at Commissionens Medlemmer stadig forhandlede med ham som Bindeled imellem Commissionen og Communalbestyrelsen, og saadant har ogsaa været Tilfældet.

Hvad selve Forpleiningen angaar, da skal man her tillade sig at gjøre opmærksom paa, at efter at Fjenden havde været i Thisted, udstedte den herværende fjendtlige Højstcommanderende den Befaling, at Naturalforpleining kun skulde ydes de Menige og Underofficerer til disses Middagsmad, hvorimod Værterne den øvrige Del af Dagen skulde bspise dem efter et bekjendtgjort Reglement.

Hvad Officererne angik, da vilde de paa een Undtagelse nær ikke lade sig bspise i deres Qvarter undtagen til Frokost, men lade sig til Middag og Aften bspise den første Dag hos Gjæstgiver Møller heri Byen og den øvrige Tid hos Gjæstgiver Jensen, og herom underrettede de Forpleiningscommissionen ved et af dets Medlemmer, ligesom ogsaa den fjendtlige Øverstcommanderende to Dage efter deres Ankomst lod mig, undertegnede Byfoged Schow, vide, at Officererne hver Dag havde besluttet at spise sammen paa Gjæstgivergaarden (det nuværende Landmandshotel), og samme Underretning modtog jeg, saavidt jeg husker, samme Dag af den hos mig indquarterede Officer; sammesteds lod ogsaa flere tilreisende fjendtlige Officerer sig bspise, saa længe de opholdt sig her. Da Officererne (Østerigerne) ved deres Afrejse ikke vilde indlade sig paa at betale nogetsomhelst for deres Kammeraters Fortæring, fik den ene, Gjæstgiver Jensen, paa den Maade et Krav, stort 386 Rd. 3 Mark 6 Skill. tilgode.

Da Amtsraadet paa dets sidst- anførte Møde havde nogle Udsættelser at gjøre med Hensyn til Forpleiningscommissionens Regnskab, blev det gennemgaaet i et senere Møde, hvor delegerede fra

Communalbestyrelsen mødte, men Amtsraadet var dog kun at formaa til at gaa ind paa at anvise for sit Vedkommende 201 R. af de nævnte 386 Rd. 3 Mark 6 Skill., hvorhos det tillige nægtede at anvise to andre Regninger, nemlig en Regning fra en Vognmand Jensen paa 33 Rd. 4 Mark 14 Skill. Han var beordret til at møde med en lukket Vogn ved Vildsund for at afhente General Falkenstein, men da han (Generalen) ikke kom til den bestemte Tid, beordrede Fjenden ham til at blive holdende i 6½ Dag, uden det blev tilladt ham at lade sig afløse, idet de holdt Vagt ved ham, hvorefter han med sin Vogn maatte kjøre en Tour til Hansted, 3 Mil fra Thisted — og en anden Regning paa 20 Rd. 4 Mark, der er udgivet i Arbejdspenge for at ballaste de Skibe, som Fjenden tog her i Havnen. En saadan Nægtelse af Amtsraadet anseer Communalbestyrelsen for uberettiget i Hnhold til den mellem Kjøbstæderne og Amtet oprettede Overenskomst, navnlig hvad Gjæstgiver Jensens Regning angaar.

Leveringen af Føde- og Drikkevarer til et Beløb af over 386 Rd.; vistnok er Leverancen saa god som nogen, og det af et ikke ganske ringe Omfang, og da Amtsraadet og Communalbestyrelsen i Forening have erholdt et Laan af Statskassen paa 2000 Rd., som skal afgaa i den eventuelle Erstatning, saa tillader man sig at andrage om, at det maa blive paalagt Amtsraadet af det erholdte Laan ogsaa at udbetale Resten af Jensens Regning, 185 Rd. 3 Mark 6 Skill. samt de ovenanførte to Regninger, med Hensyn til hvilke man dog skal tillade sig at bemærke, at Regningen paa de 20 Rd. er anmeldt til vedkommende Ministerium til et Beløb, der formentlig maa henhøre til det eventuelle Afregningsbeløb for de opbragte Skibe.

Thisted Amts Avis

2. Juni, 1877

Fra de gamle Sognearkiver

Th. A. A. 2 Juni 1911

Communalbestyrelsen, der ikke kan finde noget som helst grundet i Amsraadets Nægtelse, forventer saa meget mere Ministeriets gunstige Afgjørelse i denne Sag, som den har maattet lade Beløbene udbetale af Kæmmerkassen, da det Medlem, der af Forpleiningscommissionen havde foretaget Udbetalingerne og Regnskabets Affattelse, truede Bestyrelsen med Proces, saafremt han ikke fik Beløbet anvist, idet han støttede sin Paastand paa den Forpleiningscommissionen af Bestyrelsen givne Bemyndigelse.

I ethvert Fald tør Bestyrelsen forvente Ministeriets Approbation paa de skete Udbetalinger."

Plantning i Dragsbæk.

Til Kammerherre Rosenkrantz og Postmester Herholdt den 23. Maj 1865: „I behagelig Skrivelse af 15 .d. M. har Hr. Kammerherren og Postmesteren som Medlemmer af Forskjønnelsescomiteen forespurgt Bestyrelsen, hvilken Bestemmelse den vil tage med det af den i sin Tid til Comiteen overladte Jordareal til Træplantning ved Dragsbæk (den vestlige Ende af Kappelsten), da Bestyrelsen har udlejet det til Faaregræsning. I den Anledning undlader Bestyrelsen ikke hermed tjenstlig at tilbagemelde, at da Græsningsretten af dette omhandlede Jordareal tilhører Byfogedembedet, maa Comiteen nærmere forhandle med Byfogden selv."

Fra de gamle Sognearkiver

—o—
Thisted By 1768—1878.

Af Anders C. Svalgaard.

Privatlæge Hennings Skatteansættelse.

Til Amtet, d. 9. Septbr. 1863: „I beh. Skrivelse af 28. f. M. har det høie Amt udbedet sig Bestyrelsens Erklæring over et Andragende til Indenrigsmin. fra Privatlæge Hennings om Nedsættelse i sin Skat for d. A. I den Anledning undlader Bestyrelsen ikke at erklære, næst at gjøre opmærksom paa, at Byen Thisted, saavidt vides, i Aar nyder den tvivlsomme Ære at være den høist beskattede By i Danmark, og at Skattebyrden derfor hviler tungt paa alle Byens Borge-re, at den staaer i den faste Overbeviisning, at Andrageren ikke er paalignet for høi Skat efter sin Formue og Leilighed. Ikke blot har Ligningscommissionen, hvis Erklæring Bestyrelsen har indhentet, været af samme Mening, men Bestyrelsen billiger ogsaa ganske de Grunde, som denne Commission har anført, nemlig at Andrageren, som han ogsaa selv angiver, har privat Formue, der efter den arlige Indtægt at regne dog mindst maa anslaaes til 8000—9000 Rd., at Andrageren ingen Børn har, og at han lader sig honorere meget høit. Men hertil kommer, at han desuagtet har haft en ganske overordentlig Tilvæxt i sin Praxis i dette Aar, saa at han utvivlsomt har større Indtægter end de to andre Læger i Byen, ialtfald større end Districtslægen. Skjøndt Bestyrelsen ikke kan tage Hensyn til en Sammenstilling med andre Skatteydere, skal Bestyrelsen dog ikke undlade, siden Andrageren anfører Procurator Esmann, at bemærke, at denne Mand efter Ligningscommissionens Angivende, har en Gæld, paa hvilken han aarlig maa betale 300 Rd., hvilket Hennings ikke har, og som et Billede Bidrag til Oplysning

Thisted Sognekort
2. September 1943.

om Skatternes Størrelse heri Byen, skal medundertegnede Byfoged Schouw bemærke, at jeg med en Gage af 2500 Rd., samt Kone og 6 Børn uden Formue (kun en Kapital af 2000 Rd.) maa i Aar betale 150 Rd. i Communeskat, eller 6 pCt. af min Gage.

Bestyrelsen maa derfor anse Dr. Hennings Besværing for aldeles ubeføiet.“

U. Schouw. C. Nordentoft. W. Bonne. Kalum. G. Schuster.

Skaden paa Enkemadan Krejbergs Have.

Til Amtet, den 28. Oktober 1863: „Det Kgl. Amt har i beh. Skrivelse af 16. d. M. begjæret fremskaffet Oplysning om, hvormeget den Skade kan anslaaes til, som blev tilføiet Enkemadan Krejbergs Have ved Slukningen af Ildebranden den 16. Juli d. A. i Kjøbmd. L. B. Jacobsens Gaard i Thisted.

Foranlediget heraf have vi henvendt os til Enkemadan Krejberg med Anmodning om at opgive det Pengebeløb, som kan erstatte hende den ved ovennævnte Lejlighed lidte Skade paa hendes Have, og af hende faaet opgivet 4 Rd., hvilket Beløb er overensstemmende med det af os antagne Tab, og tør antages at komme Sandheden saa nær som muligt.

Vi tillade os ærb. at henlede det Kgl. Amts Opmærksomhed paa, at vort Andragende til Justitsministeriet af 1. Septbr. d. A. vel er foranlediget af Enkemadam Krejbergs Henvendelse til os, men har til Øie med at faae udtalt et Princip, som maa anses at være af stor Vigtighed for Communen.

Sparekassens Skat.

Til Direktionen for Sparekassen, d. 6. Novbr. 1863: „Efter at have, som Følge af Indenrigsministeriets Skrivelse af 29. Septbr. d. A., begjæret Ligningscommissionens Erklæring om Nedsættelse i den af Thisted Sparekasse for Aaret 1863 paalignede Skat af 100 Rd., er Skatten for det nævnte, overensstemmende med den modtagne Erklæring nedsat til 25 Rd.

Fra de gamle Sognearkiver.

Thisted By 1768—1878.

Af Anders C. Svalgaard.

Politibetjentens Løn.

Til Byfoged Schou, den 18. Maj 1865: „Hr. Byfogden underrettes herved om, at Communalbest. har vedtaget fra 1. Jan. 1866 at forhøje Lønnen for den Politibetjentpost, som Søren Agerholm nu beklæder, med 50 Rd. aarlig, saaledes, at der altsaa aarlig henlægges til Bestillingen, af Kæmmerkassen 100 Rd. men uden anden eller videre Emolument af denne, og at Opsigelse af Posten kan ske med 3 Mdr.s Varsel.“

En Minister til Thisted.

Til Amtet, d. 14. Juli 1865: „Da det muligt kunde være af Interesse for Communen at erholde Underretning om en Ministers Ankomst hertil Byen, navnlig forsaa vidt der maatte være Sager, vedrørende de communale Forhold, som man kunde anse ønskeligt mundtligt at forebringe ham, som den Maade, hvorpaa de lettest og hurtigst kunde bringes til Ende, eller af andre fra Sagernes Beskaffenhed hentede Grunde, saa tillader Bestyrelsen sig ærb. at anmode om, saafremt nogen Meddelelse til Amtet om en Ministers Ankomst hertil Byen skulde indløbe, da ligeledes velvilligt at blive meddelt saadan Underretning.“

Befordringsvæsenet.

Til Finansministeriet, 30. Aug. 1865: „Ifølge Bekjendtgørelse af 28. Juli sidste fra Generalpostdirectoratet, er Kjørslen i en Afstand af 2 Mil fra samtlige Extrapoststationer saavel for egentlige Reisende som for Stationens Indvaanere frigivet fra den 1. Octbr. d. A. at regne, og undtaget fra Extrapostvæsenets Ret og Forpligtelser.“

Om denne Frigivelse end kan ansees for at være en Lettelse for nogle Extrastationer, kan Communalbest., der nøie har overveiet Sagen, dog ikke ansee den ovennævnte Frigivelse for at være nogen Lettelse for Thisted Station, men maa anse det for særdeles ønskeligt, at

det herværende Extrapostvæsen aldeles hæves for alle uden Undtagelse.

Ligesom der nemlig nu er flere heri Byen, der give sig af med Kjørsel for Byens Indvaanere og for Reisende, saaledes holder Bestyrelsen sig overbevist om, eftersom Forholdene heri Byen have udviklet sig, at det ingensinde vil mangle paa dem, der ville drive Befordringsvæsenet som en Næringsvei, og som derfor paa Grund af den indtrædende Concurrence ville blive nødsagede til at stille til Afbenyttelse hensigtsmæssige og smukkere Befordringer, samt for billigere Betaling, end nu er Tilfældet, dertil kommer, at de nuværende Interessenter ingenlunde kunne med de Befordringsmidler, som de ere pligtige at holde, tilfredsstille Begjæret, hvoraf Følgen er, at Byens Jordbrugere hyppigt blive tvungne til at kjøre for Reisende, og naar nogen anden heri Byen lader sig leie til at udføre de Toure, som de dog ikke selv kunne overkomme, anlægge de Sag imod dem.

Hertil skal endnu føres, at de Lysttoure, som Byens Indvaanere hyppigt gjorde, ja, næsten ere de eneste som man kan gjøre, nemlig til Vesterhavet, er over 2 Mil lange, og man er saaledes forpligtet til, til disse at benytte Extrapost, men herved er fornævnte ved Bekjendtgørelsen indrømmet Frigivelse, for denne Stations Vedkommende bleven saa godtsom betydningsløs, ja, den kan endogsaa blive bejrdefulde for Stationens Beboere, idet Interessenterne i Extrapostkjørselen kunne undslaa sig for at paatage sig nogen Tour under 2 Mil med mindre de erholde Betaling for over 2 Miles Kjørsel.

Naar endvidere bemærkes, at der daglig afgaar Poster Syd paa, og 2 Gange om Ugen Øst paa, at her, saasnart Dampskibsfarten for Is kan tage sin Begyndelse, næsten daglig ankomme og afgaa Dampskibe til de forskjellige Kjøbstæder ved Limfjorden, og at der sandsynligvis vil blive aabnet en ny Postlinie baade tillands og tilvands, raar Jernbanefarten paa Struer aabnes, saa er det saa langt fra, at Communalbest. kan anse den herværende Extrapoststation, selv med den indrømmede Frigivelse, for nogen Lettelse, at den snarere maa anse den til Ulempe, og da Bestyrelsen i denne som i de fleste andre Næringsulte maa anse den frie

Concurrence for det heldigste, saa tillader man sig allerærb. at andrage for det høie Ministerium, at alt herværende Extrapostvæsen aldeles hæves for alle uden Undtagelse, altsaa baade for Stationens egne Indvaanere og for Reisende.

Men da de, som, hvis Andragendet maatte blive bevilget, ville begynde paa at drive Befordringsvæsenet som en Næringsvei, formentlig kunne ønske megen Tid til at forberede deres Etablering, saa anser man det ønskeligt, at Forandringen indtraadte den 1. April 1866, forsaa vidt ikke Ministeriet maatte bestemme et tidligere Tidspunkt, da Bestyrelsen ikke lægger megen Vægt herpaa.“

Fattighusets Omforandring til Arbejdsanstalt.

Til Fattigcommisionen, 18. Oktober 1865: „Idet Communalbest. herved annullerer de den tilstillede Documenter, undlader man ikke at tilkjendegive den ærede Fattigcommision, at man ganske maa billige den fattede Plan til Omdannelsen af Fattighuset til et Arbejds- hus, men Bestyrelsen maa dog, før end den kan indlade sig paa at føie Foranstaltninger til at Midlerne til Planens Iværksættelse skaffes tilveie, skriftlig udbede sig et detailleret Forslag, samt et saaele Overslag som muligt, over hvad Forandringen ved Omdannelsen ville koste, hvilke Bekostninger, der ville være at anvende paa nyt Inventariums Anskaffelse, m.v. som kunne foranledige Udgifter for Communen.“

Til Kunstdrejer C. K. Riis, ang. Opførelse af en Bygning, 8. Novbr. 1865: „I Gjensvar paa Deres ærede Skrivelse af 30 f. M., om at meddeles Tilladelse til at drive Deres Næringsvei som Kunstdrejer i det Hus, De agter at opføre paa Kjøbmand P. C. Hundahls Toft ved Vestergade heri Byen, imod at De som hidtil deltager i Byens Byrder og kommunale Paalæg, foruden at tilsvare til Landsognet, hvad De til dette har at erlægge, undlader Bestyrelsen ikke herved at underrette Dem om, at man ikke kan meddele Dem nogen Tilladelse som den ansøgte, da det strider imod Næringsloven af 29. Decbr. 1857 § 28.“

Fra de gamle Sognearkiver.

Thisted By 1768—1878.

Af Anders C. Svalgaard.

Fattighusets Omdan else til Arbejdshus.

Til Indenrigsmin. den 19. Marts 1866: „For at virke hen til, at den stedse mere om sig gribende Fattigunderstøttelse heri Byen indskrænkes, og at Understøttelsen fornemmelig kommer dem tilgode, som have den Behov, hvilket efter den nuværende Organisation af Fattigvæsenet ikke tilstrækkelig kan overholdes, navnlig fordi det henværende Fattighus Indretning er saa slet, at det er saa godt som umuligt at føre nogen Control med det deri indlagte betydelige Antal Fattiglemmer, saa har Bestyrelsen efter Samraad med Fattigcommissionen besluttet, som noget der er høist paastrængende nødvendig, at omdanne Fattighuse tillige til at være et Arbejdshus, i hvilket saa de bliver at indlægge, som begjærer Understøttelse af Communen, medens man ved Oprettelsen af en frivillig Understøttelsesforening, vil holde de værdige og trængende borte fra den communale Understøttelse, der saaledes nærmest kun vil tilflyde dem, der opgives af Understøttelsesforen. Til den paa tænkte Omordning af Fattighuset, vil der imidlertid til Anskaffelse af Inventarium, Ombygning, Materiale til Forarbejdning, m. v. efter nøie Overslag og Beregning medgaa ca. 2000 Rd., og man tillader sig derfor at ansøge det høie Ministerium om Tilladelse til at optage et saadant Laan for Communen, hos en eller anden offentlig Kasse.

Man skal ikke undlade at tilføie, at Omorganisationen er paa tænkt at skulle træde i Kraft førstkomende 1. Mai.“

Jordemodervæsenet.

Til Amtet, d. 19. Marts 1866: „Da Communalbest. ikke kan fravige den Anskuelse, at den under

5te Novbr. 1864 af Amtet foretagne Beskikkelse af en Reservejordemoder fra 1. Jan. 1865 for Thisted Kjøbstad med Thingstrup, men med Undtagelse af Faartoft, er, som sket uden foregaaende Forhandling med Bestyrelsen, en Handling, som formentlig strider mod Communens hjemlede Deltagelse i dens egne økonomiske Anliggender, og da den desuden maa ansee den foretagne Omordning af Jordemoderdistrictet for uhensigtsmæssig, saa har Bestyrelsen paany taget Sagen under Overveielse og tillader sig derfor at fremkomme med Anmodning om, at der istedet for den ansatte Reservejordemoder, beskikkes „en 2den Jordemoder“ for ThistedKjøbstad med Thingstrup og Faartoft, hvis Lønning og Emolumenter nærmere vil være at bestemme efter Conference med Bestyrelsen og Sogneforstanderskabet.

Ligesom Ansættelsen af en saadan „2den Jordemoder“ har Hjemmel i tidligere Bestemmelser (Indenrigsmin. Skrivelse af 14. Juni 1854), saaledes kan Ansættelsen heller ikke stride mod den fastansatte Jordemoder, Mette Kirks Ret efter det Forbehold hendes Bestalling indeholder. Ved denne Omordning vindes ogsaa, at Faartoft forbliver ved Thisted, hvilket man nok tør udtale, er Faartofts Beboeres Ønske, da Veien til Thistel er langt kortere end til Sennels, og naar da Reservejordemoderen, Maren Kirstine Kjelstrup beskikkes som 2den Jordemoder, skjønnes ikke rettere, end at den fra Amtets Side paa staaende Trang til Erstatning foruden den fastansatte, vil blive afhjulpen. Undertegnede Medlemmer, Dr. Benzon og Amtsfuldægtig Lindholm dissenterede og mente, at Sagen paany burde forelægges Indenrigsmin. med Oplysning om, at der ikke var eller havde været nogen Trang til en Reservejordemoder, fordi Ministeriets Resolution formentlig beroede paa en urigtig Angivelse herom.

Undertegnede Byfoged Schouw tiltræder dette Andragende, forsaa vidt det gaar ud paa Beskikkelse af en „2den Jordemoder“ for Thisted Kjøbstad med dets tilhørende hele Landsogn.“

Anders C. Svalgaard
6. November 1845

Fra de gamle Sognearkiver.

Thisted By 1768—1878.

Af Anders C. Svalgaard.

Lønning til Skarpretteren.

Til Kæmneren, d. 17. Maj 1866:
„Hr. Kæmneren meddeles herved til fremtidig Iagttagelse, at iflg. Justitsministeriets Skrivelse af 24. f. M. bortfalder for Fremtiden fra 1. April d. A. Bidrag til Lønning til en Skarpretter, hvorimod der vil være at udrede takstmæssig Betaling til ham for hver Excursion, samt i Diæter 1 Rd. daglig til ham. 1 Rd. til hans Medhjælper, foruden Befordringsgodtgjørelse.“

En Gyngve ved Raadhuset.

Til Gyngvejer Lars Smed, d. 17. Maj 1866: „At der intet fra Communalbest. Side er til Hinder for, at De benytter Pladsen ved Siden af Raadhuset til derpaa at opstille Deres Gyngve d. 4. næste Maa- ned (Markedsdagen) meddeles Dem herved, dog at De naturligvis har at rette Dem efter Politimesterens Forskrivter.“

En Lygte i Skovgade.

Til Konsul Bendixen, d. 17. Oktbr 1866: „At undertegnede Kommunalbest. er villig til indtil videre at give Byens Vægttere Paalæg om at passe den Gadelygte, som De ifølge æret Skrivelse af 5. d. M. har anskaffet og vil anbringe i Skovgaden, og selv vedligeholde med Belysningsmateriale, undlader man ikke herved at meddele Hr. Consulen til beh. Efterretning.“

3 Favne Brænde udleveret til Fjenden.

Til Kæmneren, den 15. Novbr. 1866: „Paa Grund af et indkommet Andragende fra Kjøbmand J. N. Fischer om at udbetale af Kæmnerkassen 37 Rd. 3 Mark for 3 Favne Brænde, som han under den fjendtlige Occupation blev tvungen til at udlevere Fjenden, beordres herved Hr. Kæmneren til at udbetale Fischer fornævnte Beløb efter Fradrag af 16 pCt.“

Fra de gamle Sognearkiver.

Thisted By 1768—1878.

Af Anders C. Svalgaard.

Herredsskriver- og Byfoged-embedet.

Til Justitsministeriet, d. 12. Novbr. 1866: „Da det herv. By- og Herredsskriverembede ved Cancellisekretair Friis's dødelige Afgang er blevet vacant, har Kommunalbestyrelsen anset det for det rette Tidspunkt til at henvende sig til det høje Ministerium med Andragende om, at der maa ske en Forandring i den Maade, paa hvilken Funktionærerne ere fordelte imellem Byfogden i Thisted Kjøbstad og Herredsfogden i Hillerslev Hundborg Herreder, og By- og Herredsskriveren sammesteds. Saaledes som Forholdet hidtil har været, er samme Embedsmand nemlig baade By- og Herredsskriver, og Byfogden tillige Herredsfoged i Hillerslev-Hundborg Herreder.

I hvorvel det nu ikke kan nægtes, at denne Fordeling letter By- og Herredsfogden noget i hans Forretninger, maa det paa den anden Side erkjendes, at Skriverforretningerne dog ere af den Natur, at hele det sværeste og vanskeligste Arbejde er lagt over paa By- og Herredsfogden. Hvor dygtig og nidkær og indsigtfuld denne Embedsmand end kan være, saa kan det ikke miskjendes, at der umulig kan levnes ham Tid til at befatte sig med hele Detaillen af de kommunale Forretninger paa en saadan Maade, som Kommunalbestyrelsen kunde ønske, og som kunde være tilfredsstillende for denne Embedsmand selv. Ikke blot er der med Byen forenet tvende meget betydelige Herreder, med en Udstrækning af circa 9 □ Mile og en Befolkning af circa 14,000 Mennesker, men de i Landjurisdictionen hyppigst forekommende Strandinger, og de saavel i disse Anledninger, som ogsaa under Udøvelsen af andre retslige og Politi-Forretninger nødvendige Rejser i en Jurisdiction af en saa vidtløftig Udstrækning, lægge et overordentligt Beslag paa denne Embedsmands Tid.

Naar nu tages i Betragtning, at de kommunale Forretninger i en By som Thisted, der er tiltaget betydeligt i de sidste 10 Aar, idet den efter sidste Folketælling havde 3126 Indvaanere, men hvilket Antal upaatvivlelig er yderligere forøget siden, ere meget betydelige og at Byfogden næsten har med dem alle at gjøre, da vil det indsees, at Enkeltmand ikke vel kan overkomme det.

Man skal saaledes til Oplysning blot anføre, at Byfogden, foruden at være Formand i Communalbestyrelsen og varetager de dermed forbundne Forretninger, tillige er Medlem af Fattigcom., Skolecom. og Kirkeinspectionen, Formand i Bygningscom., Brolægningscom., Brandcom., Qvarrantænecom., Sygehuus- og Raadhusinspectionen, og heri Byen tillige Inspectionen for Arbejdsanstalten, samt at han naturligvis desforuden har at varetage sine mange og vigtige Pligter som Dommer, Foged, Politimester, Skifteforvalter, Auctionsdirecteur, Overformynder, Lægdsforstander, og Optræver af de kongelige Skatter, o. s. v. Men alle disse Forretninger kunne naturligvis ikke udføres eller passes med lige Omhu af samme Embedsmand, især da her i Byen i Almindelighed i de senere Aar er grumme meget at tage Vare som Politimester og Forhørsdommer, og det er derfor naturligt, at de Forretninger maa sættes til Side, som ikke er paatrængende nødvendige, og det er da gjerne de kommunale det gaar ud over.

Communalbest. antager derfor, at der til Tarv for Thisted Kjøbstad vilde ikke vindes saa ganske lidt, hvis Forretningerne fordeltes saaledes, at den eventuelle Byskriver tillige blev Byfoged, hvorved da tillige Herredsfogden i Hillerslev-Hundborg Herreder maatte overtage Herredsskriverforretningerne. Herved vilde nemlig ikke alene opnaaes en mere ligelig Fordeling mellem Embedernes Byrder, men naar en Mænd havde Kjøbstaden alene, vilde han være i Stand til at anvende hele sin Kraft og Indsigt til Byens Bedste, hvilket vilde være heldigt i mangfoldige Henseender, og efter Bestyrelsens Formening er der mere end tilstrækkeligt at tage Vare i Byen for en Embedsmand, naar han havde alt under sig, hvad der angik Byen.

En saadan Fordeling af Forretningerne finder ogsaa Sted flere Steder i Landet, end ogsaa i Byer af mindre Størrelse end Thisted, f. Eks. Ribe og Nyborg. Hvad den økonomiske Side af Sagen angaar,

da vil denne formentlig ingen Vanskelighed kunne frembyde, thi der vil sandsynligvis ikke findes Anledning til at forandre By- og Herredsskriverens Gage, fordi Forretningerne som Byfoged blive paalagte denne Embedsmand, naar han til Gengæld mistede Forretningerne som Herredsskriver.

Paa Grund af alt foranført, tillader Bestyrelsen sig at andrage for det høje Ministerium om, at det vil foranstalte, at Byfoged- og Byskriverembedet i Thisted bliver forenet hos een Embedsmand, hvorfra da ogsaa vil følge, at Herredsfogden i Hillerslev-Hundborg Herred maa overtage Forretningerne som Skriver i Herrederne.

— — Consul Nyborg afgav følgende Minoritetsvotum: „I det ved den indtraadte Vacance i By- og Herredsskriverembedet, i Communalbest. rejste Spørgsmaal om en Omordning af Foged- og Skriverembederne, kan jeg ikke tiltræde de for den foreslaaede Forandring anførte Grunde eller selve Forslaget. Det, der for Kjøbstadens Tarv vilde vindes ved en egen Byfoged og Byskriver, er efter min Mening intetbetydende, da en saadan Embedsmand ikke vilde kunne vinde mere Tid fra sine Comptoir, Raadstue- og Kommissionsarbejder til, hvad jeg vil kalde bevægelige Forretninger, end der haves ved den nuværende Ordning, thi det med Byfoged-Embedet — naar den foreslaaede Forandring forudsætter — hørende Byskriverembede vilde snarere kræve mere end mindre af den Tid, som man ved Forandringen mener at kunne vinde for Byfogedembedet, da Comptoir-, Raadstue- og Kommissionsforretningerne ville kræve hans personlige Arbejde. Jeg tror, at det ikke er Fogedembedet i Landjurisdictionen, der meget besværer, saalidet som Tillæget dertil af Herredsskriverembedet vil gjøre det, og ved den foreslaaede Forandring vil sandsynligvis Følgen blive at Lønningerne til det bekvemme og det mere anstrengende Embede vil komme til at staa i omvendt Forhold.

Det, jeg derhos, og meget betydelig lægger Vægt paa, og ser et meget stort betryggende Gode i er, at Dommer- og Skriverembederne er adskilte — hvis Ønskelighed begge de forrige Stænderforsamlinger eenstemmigen have udtalt. Da den Tid vel ikke er fjern, at Grundlovens Par 71 vil ske Fyldest, kan jeg fra intet Hensyn finde Anledning til at anbefale at eksperimenterere med den foreslaaede Forandring.“

Fra Thisted Bys Arkiv

1768—1878.

Af Anders C. Svalgaard.

Arbejderforeningens Skat.

Til Kæmneren, den 14. Aug. 1867: „Hr. Kæmneren meddeles herved til beh. Efterretning og Iagttagelse at Communalbest. i sit Gaarsmøde vel ikke har funden Anledning til at fritage Arbejderforeningen for at betale Formue- og Lejlighedsskat til Thisted Kjøbstad for iaar, men vel forment, at denne Skat for indeværende Aar burde udsættes, og derfor fastlagt den til 15 Rdl. Byfogden mente, at ifølge Ministeriets Resolution af 25 f. M., kunde Foreningen iaar ikke paalægges Formue- og Lejlighedsskat.

Foranstaaende anmodes De om at communicere Pastor Sonne som Formand i Bestyrelsen for Arbejderforeningen.“

Anskaffelse af en Ligvogn.

Til Bestyrelsen for Syge- og Begravelsesforen. d. 14. Aug. 1867: „Foranlediget ved den ærede Bestyrelses Skrivelse af 11. d. M., angaaende om hvorvidt Sagen om den i sin Tid af Foreningen ansøgte Tilladelse til Anskaffelsen af en Ligvogn, er fremmet, da undlader man ikke herved til beh. Efterretning at meddele, at da Kirke- og Undervisningsmin. under 28. Aug. f. A. havde resolveret, at det ikke fandt Anledning til at foretage videre i denne Sag, fordi Communalbest. ikke havde villet gaa ind paa at overtage nogen Garanti for en mulig eventuel Erstatning til Ligbærerlauget, saafremt Sygeforeningen erholdt Tilladelse til mod taxtmæssig Betaling at bære døde til Graven, men at Ministeriet maatte overlade til Communalbest. om den efter Overenskomst med Ligbærerlauget vil indkomme til Ministeriet med et nærmere Forslag til Ligbæringsvæsenets hensigtsmæssige Ordning, saa nedsetter Communalbest. en Comité, bestaaende af Consul Nyborg og Brandkaptajn Kalum, til at tage Sagen under Overvejelse; men da Brandkaptajn Kalum senere har forladt Byen, har Bestyrelsen nu i hans Sted valgt Garver Rasch til at tiltræde Comiteen, forhandle med Ligbærerlauget og derefter fremkomme med Forslag.“

H. And's avis

2.1.48.

Køb af Rakkerbakken.

Til Agent Werner, d. 21. Aug. 1867: „I Anledning af Hr. Agentens ærede Skrivelse af 13. d. M., hvori De anmoder om, at Bestyrelsen vil træffe Foranstaltning til, at De kan erholde de saakaldte Rakkerbakker tilkøbs, eller Bestyrelsen gjøre et Mageskifte med Dem, saaledes, at De erholder bemeldte Plads, mod at afstaa til Communen, Spadseregangen over Engen fra Plantagen „Christiansgave“ til Nørregade, da undlader Bestyrelsen ikke at meddele til beh. Efterretning, at man ikke ser sig istand til at sælge Dem bemeldte Plads, da det er den eneste bekvemme Skydeplads paa Thisted Communes Grund.“

Fritagelse for Højtidsoffer.

Til Kæmner Sørensen, d. 11. Septbr. 1867: „At Bestyrelsen har fritaget Kjøbmd. og Proprietair A. Dessauer og Enkefru Rachel Jacobsen, som henhørende til den mosaiske Trosbekjendelse, for at svare Bidrag til Vederlaget for Højtidsofferets Afløsning for

Gejstligheden og Kirkesangeren i Thisted, meddeles herved Hr. Kæmneren til beh. Efterretning og Iagttagelse, og bedes De underrette Vedkommende derom.“

Udlaan af Geværer.

Til Bestyrelsen for Riffelskytteforeningen, d. 9. Oktbr. 1867: „I Anledning af den ærede Bestyrelses Anmodning i Skrivelse af 3. d. M., undlader man ikke at meddele, at der Intet er til Hinder for at Bestyrelsen erholder de i Skrivelsen ommeldte, Politicorpset tilhørende 19 Geværer, indtil videre udlaante til Brug ved Indøvelsen i militair Exercits. Man haaber, som en Selvfølge, at Geværerne conserveres paa bedste Maade, og at Foreningen sørger for at Bræk paa dem istandgøres inden Afleveringen. Qvittering for Modtagelsen vil være at afgive til Politimesteren.“

Pladsleje af Frederikstorv.

Til Kæmneren, d. 16. Oktbr. 1867: „Hr. Kæmneren beordres herved til at tilstille Hr. Konsul Bendixen en Regning paa 10 Rdl. for Pladsleje af Frederikstorvet i Anledning af der henlagt Bomuld, der blev bjerget fra det strandede Dampskib „Ouse“.

Beløbet, som Hr. Konsul Bendixen har erklæret sig rede til strax at betale efter Regning, beordres De til at qvittere for, og tage til Indtægt for Kæmnerkassen.“

Der ønskes Garnison i Thisted.

Til Krigsministeriet, d. 13. Novbr. 1867: Da det af den Kgl. Kundgørelse af 11. Septbr. sidstl. erfares at 2. Halvbrigadekreds omfatter Aalborg og Hjørring Amter med Vesterhan-Hillerslev og Hundborg Herreder med Kjøbstaden Thisted, og at 3. Halvbrigade (9-11-30 og 40 Bataillon) af anden jydsk Brigade, foreløbig er lagt i Garnison i Aalborg, men Garnisonsstederne dog i Henhold til Lov af 6. Juli d. A. om Hærens Ordning § 6, nærmere skulle fastsættes ved Lov, saa tillader undertegnede Bestyrelse, der nærer den Formening, at Thisted Kjøbstad ved sin Beliggenhed og sin forholdsvise Størrelse (den største By paa Jyllands Vestkyst), frembyder flere Fordele som Garnisonssted, i al Ærbødighed, at henvende sig til det høje Ministerium med Forespørgsel, om Min. ikke vilde være tilbøielig til i det eventuelle Lovforslag om Garnisonsstederne, at optage Thisted Kjøbstad som fast Garnisonssted for en Afdeling Fodfolk. Som liggende i den nævnte Brigadekreds, men dog i et af Uderkanterne, kunde Byen mulig findes at være heldig som Uddannelsessted for en Deel af det i Kredsen udskrevne Mandskab.

Skulde Min. finde Anledning til at tage Hensyn til Byens Ønske, da turde man forventé sig behageligst meddelt, hvilke Fordringer der vilde blive stillede til Byen."

Kjøbstadens Markjorder.

Til Indenrigsministeriet. Jan. 1868: „I Anledning af Gjennemførelsen af Loven af 11. Febr. 1863 om Kjøbstædernes kommunale Beskatninger, androg undertegnede Bestyrelse i sin Tid om, at adskillige til Thisted Landsogn hørende Grunde, der saa at sige ligger inde i Kjøbstaden Thisted, nemlig Matr. Nr. 31 og 77 c-i, maatte blive indtagne under Bygrundene, men under 7. Oktbr. 1865 resolverede Ministeriet, at de fornævnte Matriculnumre fremdeles vilde være at henregne til Landsognet, da Forstanderskabet for dette har modsat sig det af Communalbest. gjorte Forslag, hvorfor der ved Matriculeringen af Kjøbstadgrundene saaledes ikke vilde være at henlægge under Hartkornspligtig Jord til denne, end det Areal af Kjøbstadens Markjorder, som henhøre under dennes Jurisdiction, og som findes antegnede paa det med Ministeriets Skrivelse af 24. Decbr. 1864 remitterede Kort. Bestyrelsen er imidlertid senere kommen til Kundskab om et, hvad det herværende Matr. Nr. 31 angaaer, maa

Th. Adolphsen d. 1. 48.

formentlig dette, og da ogsaa den Deel deraf som benævnes Agent Hundahls Toft, og som strækker sig langs med en Del af den nordlige Side af Kjøbstadens Vestergade, henhøre under Kjøbstadens Markjorder. Under det nævnte Matr. Nr. 115, nemlig ifølge Jordbogen, har Thisted Kjøbstad og Matriculscontorets Kort over Kjøbstadens Jorder af 18. Novbr. 1842, indbefattet følgende Grundstykker: 1. „Toften“, af Areal 7 Skpr. Bygsdl. 2. „Brødtuerne“, eller „Brødtueren“, 2 Tdr. 6 Skpr. 3. „Luushede“, 8 Tdr. Bygsdl., og ligesom disse Jordstykker ere matriculerede under Et for et samlet Hartkorn af 6 Skpr. 2. Fdk. 1 Alb., saaledes ere ogsaa Gammelskatterne heraf ingensinde blevne indbetalt paa Amtstuen, men bestandig blevne ind- og opkrævede af og indbetalte til Byfogden, som af Grunde, der henhøre under Kjøbstadens Hartkorn. Hertil kommer endvidere, at den nuværende Eier, Agent Hundahls Adkomstdokument paa Toften er læst inden Thisted Bything, og at Ministeriet selv i sin Skrivelse af 24. Aug. sidstleden, hvori Tilladelse til Udstyking af det fornævnte Matr. Nr. 31 meddeles, udtaler, at dette Matr. Nr. henhører under Thisted Kjøbstads Markjorder med Gammelskat under Matr. Nr. 105, hvilket sidste ligeledes er en Deel af Byens Mark-

jorder, nemlig den saakaldte Kronens Mark.

Da det nu ikke er uden Betydning for Kjøbstaden, at navnlig den nævnte Toft inddrages under Kjøbstadgrundene, idet flere have bosat sig paa den, saa tillader man sig at andrage om, at de til Matr. Nr. 31 hørende Grundstykker, maa blive medoptaget under Bygrunden og tilføiet paa det af Landinspektør Petersen, der har forestaaet Byens Opmaaling, m. v., optagne Kort over denne, og saaledes blive lige Vilkaar undergivne med de andre Bygrunde."

Th. Anders Tidende 20.1.48.

Byarkivet kalder!

Atter er vi inde i Hovedrengørings Hurlumhej, og egentlig glæder Undertegnede sig paa en vis Maade til den Tid — skønt det lyder mærkeligt — men siden sidste »Udrensning« har Thisted Byarkiv ikke modtaget nævneværdige Ting til at fylde op paa de halvtomme Hylder, og nu er der endda indrettet et Lokale paa Museet til dette Formaal: at gemme til Efterslægten, hvad ellers vilde gaa tabt. Derfor glæder jeg mig hver Gang, jeg ser Husmoderen staa paa Hovedet i eller ligge paa Knæ ved Siden af Dragkiste- og Kommodeskufferne, som er trukket ud fra deres halvaarlige lukkede Tilstand, og nu anbragt i den varmende Sol paa en Græsplet paa Landet eller paa en Bankealtan i Byen. For det kunde da hænde, at et eller andet gulnet Dokument, en gammel Bog, Billeder af forsvundne Partier i By og paa Landet, og meget andet, kunde komme frem i Foraars-solen og finde en Plads paa Reolerne i Byarkivet.

Jeg ved, at flere i Thy, Hannæs og

Hanherred er i Besiddelse af Ting, som de gerne vil overlade Arkivet til Opbevaring, men de kan „et fo'ed aa' e Kjærre«, (faa taget sig sammen til) at faa det sendt dertil.

Undertegnede vil som sædvanlig med Tak modtage, hvad der findes, og bringe det videre til Arkivet.

Anders C. Svalgaard,
Skolegade 7, Thisted.

Fra Thisted Bys Arkiv

1768—1878.

Af Anders C. Svalgaard.

Salut og Festmaaltid i Anledning af Kronprinsens Formæling:

»I Anledning af Kronprinsens og Prinsesse Lovises Formæling besluttede Byraadet (første Gang denne Benævnelse anvendes) i sit Møde d. 13. Juli 1869 at lade Dagen festligholde med Kanonskydning, Musik gennem Byens Gader m. v., samt at arrangere et Festmaaltid i Plantagen »Christiansgave«. Til at foranstalte det nærmere og til at træde i Forbindelse med Amtsrådet valgtes Schow, Lund og Sonne«.

Amtmandens Rejse til København i Anledning af Formælingen:

Byraadet havde i sit Møde d. 27. Juli 1869 bragt i Erfaring, at Amtmanden vilde rejse over til København til Indtoget, og i den Anledning vedtog man at anmode ham om at repræsentere Byen ved de forestaaende Høitideligheder. Ved Mødet d. 10. Aug. s. A. forelaa Amtmandens Skrivelse, der meddelte, at det skulde være ham en Ære at bringe Hilsen og Lykønskning fra Thisted Kjøbstad til Hs. Kgl. Høihed Kronprinsen og Gemalinde og den Kgl. Familie.

Begyndelsen til Handelsskolen.

Den 24. Aug. 1869 modtog Byraadet en Skrivelse fra Bestyrelsen for Haandværker- og Industriforeningen heri Byen om uden Betaling at blive overladt et Værelse i Byens Borger-skole, for deri at holde en Søndags- eller Aftenskole, og imod at Belysning og Brændsel tilveiebringes uden Udgift for Skolen, og at Andragerne ere ansvarlige for, at Localet i ingen Henseende tager Skade ved Benyttelsen.

Den ansøgte Tilladelse meddeltes.

Amtmand Rosenkrantz' Ladebygning.

I Byraadets Møde d. 2. Novbr. 1869 laa en Skrivelse fra Amtet af 27. Oktober, der meddelede, at Justitsministeriet nægter at lade den af Amtmanden til Stald og Lade indrettede Bygning paa hans Mark ved Thingstrupveien beholde den nuværende Tagbedækning af svensk Tagspaan, da saadant ikke er uantændeligt Materiale.

Th. Svalgaard 20.1.48.

3553 »Sjæle« i Thisted i 1870.

»I Mødet d. 1. Febr. 1870 mødte Byraadets Medlemmer og afhentede deres Tællingslister; saa mødte og de øvrige Tællere. Ifølge den derefter skete Optælling befandtes Folketallet heri Byen at udgjøre: Mandfolk 1718, Qvinder 1835, tilsammen 3553 Sjæle.

U. Schow (Byfogden). Chr. Lund. Møller. V. Brinkmann. Peter Lindholm.

C. Heskjær. O. H. Lindegaard.

G. Schüster. S. Vestergaard.

(L. Gjørup, Bonne og Pastor Wesenberg ikke tilstede).

En Dæmning over Oddesund kunde ikke anbefales.

»En Comittee, der havde dannet sig for at virke til Opførelsen af en Dæmning ved Oddesund, anmodede om, at Raadet vilde underskrive et Andragende og sende det til J. Nørgaard, Aggersborg, men i Byraadets Møde d. 8. Marts 1870 vedtoges det af forskellige Grunde ikke at anbefale Andragendet.«

Amtmandens Lade igen.

»Kammerherre, Stiftamtmand Rosenkrantz andrager i Byraadsmødet d. 8. Marts 1870 om, at det maa tillades ham i alt Fald at lade det med Tagspaan belagte Tag paa hans Ladebygning uden for hans Have blive liggende til Foraaret, da det ikke vil være muligt at forandre det med nogen Nytte saa længe Vinteren varer.

Bygningskommissionen, som fik forelagt Sagen, erklærede, at den intet havde imod, at Spaantaget blev liggende til 1. April 1871, da man til den Tid forventede, at Ministeriet vilde have resolveret, om Spaantaget kunde betragtes som ildfast eller ej.«

(Fortsættes Side 6)

Fra Thisted Bys Arkiver

(Fortsat fra Side 2).

Forsigtighed med Steenolie (Petroleum).

»Indenrigsministeriet havde under 15. Marts 1870 sendt et Cirkulære, der paalægger Havnebestyrelserne at bestrebe sig for at forebygge Ulykkestilfælde ved Steenolie, og navnlig nøie at vaage over, at hvert Skib med Steenolie angives en særegen Liggeplads, at Brugen af Ild og Lys i saadanne Skibe nøie controlleres, og at der ved Lösningen af Steenolie anvendes Behørig Omhu. I Byraadets Møde d. 5. April 1870 tilstilledes Cirkulæret Havneudvalget til fornøden Iagttagelse.«

Ønsket om Garnison i Thisted.

»Et Andragende til Krigsministeriet om, at der maa blive lagt Garnison i Thisted, fremsendt fra fem Mænd fra Landet: P. Hald, P. Holst, Jens Hundborg, Anders Nordentoft og Chr. Frøkjær, fremlagdes i Byraadets Møde d. 31. Maj 1870. Andragerne meddelte, at det var vedtaget i et Møde i Thisted af Mænd fra By og Land og bade om, at Raadet vilde forsyne det med sin Underskrift og sene det til Redaktør Lund i Thisted, som vil overtage det til videre Besørgelse.

I Mødet d. 14. Juni vedtoges det at remittere Andragendet med Bemærkning, at man ansaa det frugtesløst for Tiden at andrage derom, saa meget mere, som Raadet tidligere har andraget om fast Garnison, uden at saadan blev bevilget.«

Andragende fra Plantør Hansen.

»Plantør Hansen i Thisted havde 19. Aug. 1869 indsendt et Andragende om paa Grund af det forøgede Arbejde, han har haft med Forskjønnelse af Plantageinspektionen anbefalede en undes et Tillæg i hans aarlige Løn af 75 Rd.

Plantageinspektionen anbefalede en Forhøjelse af 50 Rd., hvilket Amtsraadet havde tiltraadt.

Raadet tiltraadte i sit Møde den 14. Juni 1870 Amtsraadets Afgjørelse. — Borgmesteren (første Gang denne nævnes) og Heskjær stemte for en foreløbig Forhøjelse.«

Jordemoderens Hus.

Udvalget for Byens Grunde og Eendomme fremsender en under 16. Juni 1870 dateret Skrivelse, hvori foreslaas, at Jordemoderhuset heri Byen foranstaltes bortsolgt ved offentlig Auction, da Udgifterne ved Huset i de senere Aar have været meget betydelige paa Grund af Husets Tilstand, men for Fremtiden menes at ville blive mindre.

Efter Kæmmerens Opgivende have Udgifterne ved Jordemoderhuset i de sidste 5 Aar andraget 120 Rd. 64 Skill. i Gjennemsnit foruden Reservejordemoderens Løn, 65 Rd. aarlig. I Byraadets Møde den 28. Juni 1870 forelaa Skrivelse fra Amtet, hvori Justitsministeriet bifalder, at der tillægges Jordemoderen i Thisted et fast aarligt Vedervlag af 116 Rd. i Stedet for Bolig, Græsning af en Ko og Brændsel.

Lokaler paa Raadhuset til By- og Herredsfogedembedet.

Byfogden indsendte 8. Juni 1870 Skrivelse til By- og Amtsraad om Indretning af Lokaler i Raadhuset til By- og Herredsfogedembedet samt Skriverembedet.

Da Andrageren indskrænkede sin Begjæring til at erholde et Værelse til Skrivestue, meddelte Raadet sit Samtykke til Afbenyttelse af et ledigtstaaende Værelse indtil videre, men Amtsraadet nægtede i Skrivelse af 31. Aug. sit Samtykke dertil.

Tillæg til Sundhedsvedtægten.

»Sundhedskommissionen indsendte 9. Juli 1870 Forslag til et Tillæg til Sundhedsvedtægterne, sigtende navnlig til at forhindre Overbefolkningen af smaa slette Beboelsesleiligheder heri Byen, af hvilke Districtslægen paa Commissionens Foranstaltning havde nøiagtigt undersøgt og opmaalt et Antal af 100, hvorover han havde affattet en Fortegnelse.«

Statens Overtagelse af Telegraflinien Thisted—Hobro.

»Kammerraad Lykke fremsendte en Skrivelse af 11. Juli 1870 fra Directionen for Statstelegrafen, hvori tilbydes paa Regjeringens Vegne en Erstatning af 18,696 Rd. 38 Skill. for Overtagelsen af hele Anlægget af den private Telegraflinie Thisted—Hobro med dertil hørende Apparater, Materialier, Inventarium og Requisiteer, og beder Kammerraad Lykke sig meddelt, om Byraadet vil bemyndige ham til at antage det gjorte Tilbud. — Det vedtoges i et Møde den 26. Juli 1870 at modtage Erstatningsbeløbet og at bemyndige Kammerraad Lykke til at antage det gjorte Tilbud.«

Fra Thisted Bys Arkiv

1768—1878.

Af Anders C. Svalgaard.

Fritagelse som Medlem af Byraadet.

»Amtstuefuldmægtig Lindholm androg i Skrivelse af 23. Aug. 1870 om at blive fritaget for sit Hverv som Medlem af Byraadet, da hans Principal havde stillet den Fordring til ham enten at opgive fornævnte sit Hverv eller at fratræde Stillingen som Fuldmægtig ved Amtstuen.

I sit Møde d. 6. Septbr. vedtog Byraadet at fritage Ansøgeren paa Grund af de anførte Omstændigheder.«

Jordemoder Mad. Kirks Fraflytning.

»Borgmesteren, U. Schouw, meddelte, at han havde foranstaltet Jordemoder Mad. Kirk opsagt til Fraflytning til 1. Mai 1871 det Huus, hun beboer heri Byen, og som det er vedtaget skal sælges.«

Ansøgning om Fritagelse for Tjeneste i Politikorpset.

»I Byraadets Møde d. 4. Oktbr. 1870 ansøgte dets Medlem S. Vestergaard om at fritages for at gjøre Tjeneste som Menig i Politikorpset, da han paa

Grund af sine andre communale Forretninger ikke har Leilighed til at passe Tjenesten.

Fritoges ifølge sin Stilling.«

Tilladelse til at benytte en Skoleklasse til Foredrag.

»Pastor Sonne androg i Skrivelse af 20. Oktbr. 1870 om Tilladelse til at afbenytte Halvdagsskolens Drengeklasse een Aften om Ugen for med Bistand af flere af Realskolens og Borgerskolens Lærere at holde for Alle frit tilgængelige Foredrag over historiske, populære, naturvidenskabelige og lignende Emner.

Tillodes i Modet d. 1. Novbr. 1870.

Besværing over Grosserer Jakobsen.

»Udvalget for Byens Gader og Veje indgav under 10. Oktbr. 1870 Besværing over, at Grosserer Jakobsen til dels har borttaget Dosseringen ved Kastet op til hans Marker, hvorfor det beder Raadet om at træffe de Foranstaltninger, hvortil det maatte finde Anledning. I Modet den 13. Decbr. vedtoges det at stille Sagen i Bero indtil videre.«

Byraadets Medlemmer 1871.

»U. Schouw. Ludv. Lund. Bonne. Z. Gjørup. Møller. C. Heskjær. G. Schüster. Brinkmann. O. H. Lindgaard. Westergaard. Wesenberg. Esmann.«

Ansøgning om Oprettelse af et Gasværk.

»Kammerraad og Branddirectør Hansen forespørger i Skrivelse af 19. Maj 1871 om Byraadet vil være villig til at meddele ham en Consession paa at forsyne Byen med Gasbelysning, da han har sat sig i Forbindelse med Entreprenører, som mulig kunne være villige dertil for egen Regning? Sagen stilledes i Bero til næste Møde, hvor Udcast til en Contract vilde blive fremlagt. — I Byraadsmødet d. 6. Juni 1871 vedtoges det at svare, at man var villig til at anbefale Meddelelse af en Consession under Forudsætning af, at man kunde blive enig med Andrageren om de nærmere Betingelser.«

Amtsgaarden.

»I Byraadets Møde d. 6. Juni 1871 forelaa en Skrivelse fra Amtet af 31. Maj s. A., hvorved communiceres Indenrigsmin. Skrivelse af 27. f. M., hvorefter Min. ikke kan erkjende, at nogen Deel af det til Amtsgaarden henlagte Areal henhører til Kjøbstadcommunens Grund, men er villig til i den Henseende at udvirke en allerhøjeste Resolution for, at hele Amtsgaardens Grund skal henhøre under Landsognet.

Det vedtoges at svare, at man maatte reservere sig imod den af Ministeriet trufne Afgjørelse, da Byraadet var incompetent til at samtykke i, at nogen Deel af Byens Grund afstodes til Landsognet, samt at udtale den Formening, at Spørgsmaalet maatte henhøre under Domstolenes Afgjørelse.«

Ekstramøde om Kongebesøg.

»Da Byraadet havde faaet at vide, at Hs. Maj. Kongen vilde ankomme her til Byen og forblive her den 19., 20. og 21. d. M. (Aug. 1871), vedtog man at virke hen til, at Amtsraadet deltog med Byraadet i de derved foranledigede Udgifter.

Byraadet constituerede sig i den Anledning som staaende Udvalg med Amtmanden og Byfogden som Formænd.

Det vedtoges derefter at nedsætte følgende specielle Udvalg: For Indkvarteringen: Esmann og Westergaard. For Kongens Modtagelse ved Havnen: Formanden, Gjørup, Bonne samt Schüster.

For Bispisningen om Søndagen: Møller, Brinkmann og Lund. For Plantagens Udsmykning og Kongens Modtagelse der: Lindgaard, Heskjær og Wesenberg. For Befordringsvæsenet: Westergaard, Esmann og Bonne. For Udflugt i Omegnen: Lund og Heskjær.«

Kongebesøget.

»Den 13. Aug. 1871 holdtes et Møde paa Raad uset, hvori foruden Borgmesteren tillige var mødt Amtmanden, og

af Amsraadets Medlemmer d'Herr. Nybye, Raastrup og Jesper Hornstrup. Borgmesteren gjorde de Mødende bekendt med, hvad Byraadet havde vedtaget i Mødet d. 10. ds., og det tiltraadte de ganske, hvorhos de vare enige, at Udgifter i Anledning af Kongens Ophold og de derved foranledigede Festligheder deles halvt imellem Thisted Ly og Amt. Amsraadets Medlemmer stemte for, at der tilveiebringes Musik fra Aalborg eller Viborg Brigade, og Borgmesteren lovede strax at forelægge Byraadet Sagen.

Ligeledes maatte Amsraadet ansee det ønskeligt, at det overdroges Kammerraad Hansen i Forbindelse med Udvalget, saafremt han dertil er villig, at arrangere Soupeen i Plantagen den 19. d. M. Saafremt Vaabenbrødrene vilde give Kongen et Fakkeltog, vedtoges det at underrette dem om, at man ansaa det heldigt, at dette skete om Søndagen efter Dineren. Amtmanden (Unsgaard), der afreiser imorgen til Aalborg i Anledning af Jernbanens Aabning, lovede at meddele Hs. Majestæt, at hans Ankomst hertil imødesaaes med Længsel, og at man vilde gjøre sit Bedste for at gjøre Hs. Majestæts Ophold her saa behageligt som muligt.

U. Schouw. Unsgaard. C. Raastrup
J. Hornstrup. Nybye.«

Extramøde samme Dato som ovenstaaende.

Det vedtoges at anmode Amtmanden om at henstille til Hs. Majestæt, om han vilde paa en Udflugt til Hansted eller Klitplantningerne ved Thorup og til Sjørring Sø.

Ligeledes vedtoges det at forestille, at der engageredes et Musikkorps paa 10 a 12 Stemmer fra en Brigade, og at Udvalget for Bispisningen overlode: at arrangere det fornødne i den Henseende.

Det vedtoges at invitere Hs. Majestæt til en Souper i Plantagen d. 19. Kl. 7 og at overlade Arrangementet til Bispisningsudvalget. Ligeledes vedtoges det at ikkun Medlemmer af Amsraadet og Byraadet skulde deltage i Soupeen, og at ingen speciel Betaling skulde erlægges for denne. Da saavidt var passeret, blev atter detSpørgsmaal

var passeret, blev atter detSpørgsmaal optaget til Behandling og undergivet ny Diskussion, hvorefter man kom til det Resultat, at et begrændset Antal vil være at indbyde, navnlig Amtets Rigsdagsmænd og enkelte Embedsmænd.

Det overlodes til Formændene at udstede Indbydelserne.«

Enkemadame Sloth.

»I Byraadets Møde den 29. August 1871 meddelte Redaktør Lund paa Skoleudvalgets Vegne, at man efter Forhandling med Skolekommissionen havde constitueret Enkemadame Sloth som Lærerinde ved Thisted Borgerskoles Haandgjergningsskole.«

Udgifterne ved Havnens Udsmykning.

»Indenrigsministeriet bevilgede i Skrivelse af 16. September 1871 et Beløb af 264 Rd. 8 Skill., der ere medgaaede til Havnens Udsmykning i Anledning af Hs. Majestæts Ophold i Thisted maatte afholdes af Havnekassen. Den Havnen tiltænkte Andeel af Omkostningerne paa 125 Rd. til Viborg Brigademusikkorps anvistes til Udbetaling af Kæmmerkassen.

Pastor Wesenberg.

5. December 1871: »Pastor Wesenberg anmeldte, at han paa Grund af sin Forflyttelse nu maatte udtræde af Byraadet.

Artesiske Brønde.

20. Februar 1872: »Procurator Es-mann fremsender til Overveielse skriftligt Forslag af Dags Dato om Anbringelse af artesiske Brønde heri Byen for at afhjælpe den ofte indtrædende Vandmangel. Det vedtoges at tage Sagen under Overveielse ved Budgettets Affattelse for næste Aar.«

Politibetjent Korh død.

28. Maj 1872. »Borgmesteren meddelte, at Politibetjent Koch var afgaaet ved Døden, og at han midlertidig havde antaget forhenværende Bager Th. Frost til at fungere som Politibetjent.«

Fra Thisted Bys Arkiv

Politibetjentposten.

23. Juli 1872: »Krigsministeriet forespørger i Skrivelse af 13. d. M., af hvilken Grund Politibetjentposten i Thisted ikke er besat med en af de Underofficerer, der ansøgte om den, da Bestillingen dog henhører til dem, hvortil Underofficerer efter Lov af 26. Maj 1868 vedblive at have fortrinlig Adgang indtil Udgangen af Aaret 1878.

Man vedtog at svare, at man i Henhold til Indenrigsministeriets Circulære af 16. Juni 1868 maatte ansee Lovens Bud at være fyldestgjort, naar der gaves Underofficerer Leilighed til at concurre til Pladsen, hvilket var skeet, og da Posten var ansøgt af en særdeles udmærket anbefalet øvet Politimand (Contorist R. Nielsen) havde man ikke taget i Betænkning at foretrække ham.«

Politibetjentposten.

20. Aug. 1872: Amtet kommunicerer Indenrigsmin. Skrivelse af 2. d. M., hvorefter Amtet anmodes om at give Byraadet Paalæg om at cassere Contorist Niensens Valg til Politibetjent inden 14 Dage, da han formentlig ikke er i Besiddelse af saadanne Ovalficationer, at han kan stilles lige med de som adgangsberechtigede betegnede Underofficerer, der har ansøgt om Bstillingen.

Borgmestern (U. Schouw) meddelte, at han strax havde tilskrevet Indenrigsministeriet og oplyst det om, hvilke Stillinger Nielsen tidligere havde haft og som man antog maatte stille ham i Klasse med Underofficerer, hvorfor han havde andraget om at Valget maatte bifaldes.

Forpagtning af Kronborg.

20. Aug. 1872: »Det vedtoges at approlere det af Jordbruger Jens Boesen gjorte Bud: 1,955 Rd. aarlig for Forpagtningen af Byens Eiendom »Kronborg.«

U. Schouw, Ludv. Lund, L. Glørup, C. Heskjær, W. Bronkmann, C. H. Lindegaard, Westergaard, Esmann og S. Kappel.

Politibetjentposten.

3. Septbr. 1872: »Amtet kommunicerer Indenrigsministeriets Skr. af 23. f. M., hvori meddeles, at Indenrigsmin., uagtet Byraadets Andragende af 12. s. M. desangaaende, fastholder sig Begjæring om, at den stedfundne Udnævnelse af Nielsen til Politibetjent i Thisted tilbagekaldes, og at det derfor maa have sit Forblivende med Ministeriets Resolution af 2. s. M. saaledes, at den Frist, inden hvilken Posten paa vil være at besætte, forlænges til Dage fra den 23. August at regne.«

Man vedtog at nedsætte et Udvalg paa 3 Medlemmer til at overveje og fremkomme med Forslag om hvad der videre burde foretages i Sagen. Valgte bleve Esmann og Lund.

17. Septbr. 1872 ang. samme: »Et af Byradet udnævnt Udvalg til at afgive nærmere Erklæring i Anledning af de fra Ministeriets Side reiste Indvendinger mod Valget af Contorist Nielsen som Politibetjent i Thisted, har i Skrivelse af 14. d. M., næst at fremføre hans Qvalificationer til Politibetjentposten, oplyst i Henhold til Cirkulæret af 4. Aug. 1804, at han tidligere Stillinger formeentlig giver ham berettiget Adgang til Pladsen, hvorfor det henstiles til Byraadet, at Niensens Beskikkelse fastholdes og at Indenrigsministeriet indtrængende anmodes om at godkjende den. Kan dette imidlertid ikke lade sig gjøre, foreslaar Udvalget Byraadet af Hensyn til de for Tiden verserende Forhandlinger om Palitistyrkens Forøgelse i Landjurisdictionen, at lade Pladsen besætte ved Constitution.

Et af Amtsrådet dertil udnævnt

Redaktør Lunds Afrejse.

12. November 1872: »Redacteur Lund meddeler, at han paa Grund af Afrejse ikke længere kan deltage i Byraadets og Skoleudvalgets Forhandlinger. «Til Efterretning. Protocoller n. m. vedkommende Skolevæsenet afleveres til andet Medlem af Skoleudvalget.

— Politibetjent Bro anholder om Laan af Byens Kasse mod maanedlig Afbetaling. Afsloges.

De nyvalgte Medlemmer.

9. Januar 1873: Kjøbmand Chr. Nordentoft, Kjøbmand N. C. Andersen, Consul Bahner og Restauratør S. Kiil.

— Andragende fra P. Griishauge om Anbefaling fra Byraadet paa hans Ansøgning om Understøttelse af Controlcomitteen for de Vandlidte. Andrageren henvistes til at søge Centralcomitteens Erklæring om, at han ikke er udelukket fra at søge Understøttelse.

Politibetjentposten.

21. Januar 1873: »Amtet kommunikerer Justitsministeriets Skrivelse af 8. Januar, at Byraadet har været uberettiget til at besætte Politibetjentposten ved Constitution, og at der maa gjøres Indstilling til Ministeriet, hvis Pladsen vedblivende ønskes besat paa denne Maade.« — Politimesterens Erklæring indhentes om den Paagjældendes Brugbarhed!

— I Mødet den 4. Marts 1873 vedtoges det at udnævne Politibetjent Bro til fast Politibetjent fra 1. Marts d. A. at regne.

THISTED AMTSAVIS

Torsdag den 15. April 48

Udvalg paa Raadets Vegne, slutter sig til Ønsket om, at Politibetjent Niensens Udnævnelse bibeholdes.

Byraadet tiltraadte Udvalgets Indstilling, og overdrog Borgmesteren at tilstille Indenrigsministeriet Betænkningen desangaaende.

I Mødet den 1. Oktbr. vedtoges det, da Nielsen havde faaet en anden Ansættelse, foreløbig at meddele Sergeant ved 8. Batt. i Viborg, Peder Christensen Broe, Constotution i Pladsen fra 1. Novbr. d. A.

Vejen under Bjerget (Strandvejen).

1. Oktbr. 1872: »Andragende fra 5 Beboere »under Bjerget« om at faae Veien langs Fjorden sat i farbar Stand, da de i den Tilstand, hvori den nu er, ikke kunne faae deres Brændsel m. v. til den Tid, de ønske det.«

Forpagteren af Kronborg.

1. Oktbr. 1872: »Skrivelse af Dags Dato fra Forpagter Jens Boesen paa Kronborg om det maa være en tilstrækkelig Sikkerhedsstillelse for Forpagterens Afgift af Kronborg, at han giver Byraadet Pant i sin Besætning og Afgrøde m. v., i hvilket Tilfælde han forpligter sig til at holde en vis nærmere opgivet Kreaturbesætning paa Gaarden. Vedtoges.«

Igen Politibetjentposten.

8. Oktbr. 1872: »Der fremlagdes en Amtsskrivelse af 2. d. M., hvorved communiceres Indenrigsmin. Skrivelse af 26. f. M., hvorefter det paalægges Byraadet at udnævne Een af de af Militairetatens Underklasser, der have Thisted, istedetfor R. Nielsen, hvorhos ansøgt om Posten til Politibetjent i det tilføies, at saafremt dette Paalæg ikke efterkommes inden 14 Dage, seer Ministeriet sig i den Nødvendighed at maatte anvende Tvangsbøder, og at Raadet, saafremt dette vil besætte Pladsen ved Constitution, ogsaa da vil have at antage Een af de militaire Underklasser.« — Man havde alt i forrige Møde efterkommet Paalæget!

— Borgmesteren tog derefter i Anledning af sin Forflyttelse til andet Embede Afsked med Byraadet, som paa sin Side udtalte sin Tak for og Paa-skjønnelse af den Interesse, han havde viist for Communens Anliggender, og for den Humanitet, hvormed han havde ledet Byraadets Forhandlinger.«

Ang. Politibetjentposten.

(Byfoged G. A. Jensen tiltræder første Gang). Amtet tiltræder Justitsministeriets Skrivelse af 22. Oktober, hvorefter Byraadets Erklæring forlanges om Grunden til, at Politibetjent Bro foreløbig kun er constitueret. — Henvises til, at det ved Indenrigsministeriets Skrivelse af 26. September d. Aa. er bevilget, at Posten foreløbig besættes med en constitueret!

Thisted Amts Aars
Fra Thisted
4/8-78
Bys Arkiv

Af Anders C. Svalgaard

Overlærerposten.

1. September 1874: »Der forelaa Meddelelse fra Skoledirectionen af 22.-8. 74, at Nørgaard er beskikket til Overlærer ved Borgerskolen. Til Efterretning.«

Læge for Arbejdsanstalten.

13. September 1874: »Amtet meddeler i Skrivelse af 2.-9. 1874, Approbation paa, at Dr. med. Heiberg er antaget til Læge paa Arbejdsanstalten. Til Efterretning.«

— Agent Werner besværer sig samme Dato over, at Gaden langs hans Brænderi er ufarbar. Tilstilles Brolægningssudvalget.

Ved Mødet den 22. September 1874 valgtes Kjøbmand Heskjær til Formand.

Spalserestien over Engen.

29. September 1874: »Der forelaa Deklaration fra MGKammeshrdlusklaration fra Kammerherre Rosenkrantz, angaaende Spalserestien over Engen ved Plantagen.

— Byraadet vedtog at tilstille Kammerherre Rosenkrantz sin Tak for den gjorte Indrømmelse.

— Jernbaneudvalget gjorde derefter Byraadet bekendt med, hvorledes Spørgsmaalet om Anlægsplanen af en Jernbane fra Struer til Thisted, stod for Øjeblikket, og opfordrede Byraadet til at udtale sig om hvorvidt Byen maatte være villig til at yde et saadant Tilskud til den paatænkte Bane, som det efter Forhandlingerne med Amdsraadsudvalget maatte ansees for nødvendigt, og som var ansat til ca. 40.000 Rd.

Byraadet vedtog enstemmigt at bemyndige Udvalget til paa Byens Vegne at tilsige et Tilskud til det paatænkte Jernbaneanlæg, saaledes som forlangt: 40.000 Rd.«

Forhøjelse af Lærerlønningerne.

13. Oktober 1874: I Anledning af et indkommet Cirkulære af 22. September 1874 fra Kirke- og Undervisningsvæsenet, ang. Forhøjelse af Lærernes Løn, vedtog Byraadet at tilstaa Lærerne en

forhøjet Løn saaledes, at Lærerne Hjerbek, Helles, Rose, Andersen, Povlsen og Overlærer Nørgaard tilstaaes i Gratiale for næste Aar et Beløb af 100 Kr. hver, samt Enkefru Sloth 50 Kr.

10. November 1874: »Amtet fremsender Bekendtgørelse om Aabningen af Signalstation paa Hanstholm.«

24. November 1874: »Der forelaa Andragende fra Gartner Grishauge om Erstatning for Oversvømmelse af hans Have, m. v., samt fra Søren Yde om Erstatning for Oversvømmelse af hans Huslejlighed. Anbefaledes.

Jernbanesagen.

24. November 1874: »Paa dertil givne Anledning, vedtog Byraadet at anmode Udvalget i Jernbanesagen at sætte sig i Forbindelse med Thisted Amdsraad om Tilveiebringelse af en Udtalelse om Spørgsmaalet, angaaende fast Dæmning eller fast Bro ved Struer-Oddesund, og derefter at indbringe Sagen til Regjeringens Overveielse, idet Byraadet maatte antage, at en fast Dæmning vilde medføre betænkelige Vanskeligheder for idet mindste en stor Del af Thisted Amt, og eventuelt vilde kunne medføre uberegnelige Følger.«

Th. Amts Avis 7/6-78

Fra Thisted Bys Arkiv

Af Anders C. Svalgaard

Brolægningssager.

12. Marts 1876: »Byraadet vedtog, at der ikke finder nogen Overbygning Sted af Bækken ved Kringeltorv, samt at der dannes en brolagt Overkjørsel uden Bro mellem Lamberts Pakhus og Bisgaardsstræde.«

Prokurator Esmann ud af Byraadet.

21. Marts 1876: »Procurator Esmann meddelte, at han paa Grund af Fraflytning fra Byen nedlagde sit Mandat som Medlem af Byraadet. — Byraadet udtalte sin Tak til Procurator Esmann for den Tid, han havde arbejdet i Communens Interesser.«

Constituering af Lærerinde Frk. Eberhardt.

4. April 1876: »Skoledirectionen meddeler at have konstitueret Jomfru Eberhardt som Lærerinde ved Thisted Kjøbstads Borgerskole.«

Rakkerbakken.

Udvalget for Byens Grunde og Eiendomme meddeler at have bortleiet Rakkerbakken til det broderlige Skyttelaug.

Werners Legat.

11. December 1877: »Kjøbmand Tachau gav Byraadet Meddelelse om, at Agent Werner her af Byen i Anledning af sit 50 Aars Jubilæum her i Byen har oprettet et Legat paa 3000 Kr. under Byraadets Bestyrelse.

Byraadet vedtog at modtage den det tiltænkte Hverv samt at tilstille Agent Werner en Takskrivelse for hans udviste Velvillie for Byen og dens Anliggender.«

Klokkeringningen.

2. April 1878: »Klokke Bunch indsender Forslag om, at borgerlig Ringning først begynder Kl. 6. — Byraadet fandt ingen Anledning til at gjøre nogen Forandring i den bestaaende Orden.«

Anlæg af Kalkbrænderi.

30. April 1878: »Christian Sørensen søger om Tilladelse til at anlægge et Kalkbrænderi under Rakkerbakken. — Sendtes til Udvalget for Byens Grunde og Eiendomme.«